

Kdor stanuje spodaj, mora prenašati hrup tistih, ki stanujejo zgoraj.

Nemški pregovor

nt

naš tednik

Številka 41
Letnik 47
Cena 10,- šil.
(100,- SIT)
petek,
11. oktober 1996

Poština plačana
v gotovini
Celovec P.b.b.
Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

Srečanje NSKS in EL s Slovensko skupnostjo v Italiji

Včeraj, 10. oktobra, so se v Gorici srečale delegacije NSKS, EL in Slovenske skupnosti, edine slovenske stranke v Furlaniji-Julijski krajini. Namen srečanja je bilo mdr. vprašanje, kako nastopati v evropski javnosti in nasproti Sloveniji s skupno strategijo.

NEDELJSKE VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT:

Na evropskih volitvah je treba upoštevati tudi narodni interes

Strani 2/3

Žitrajčani, ki so v letih 1924 do 1948 obiskovali žitrajško ljudsko šolo, so preteklo nedeljo, 5. oktobra, obujali spomine na čase, ko so še „gulili“ šolske klopi. Srečanje so organizirali Rutarjevi sestri Milka in Elči ter bratje Milan, Franc, Tončej, Vlado in Jozej. Po sv. maši in ogledu nove šole so se zbrali pri Mohoriču v Rikarji vasi in se v zelo prijetnem ozračju menili o prejšnjih in sedanjih časih. Tam jih je tudi obiskal naš fotograf Marjan Fera in ovekovečil srečanje za Naš tednik.

POLITIKA

Volitve v kmetijsko zbornico: volilci, ki niso v volilnem imeniku, morajo narediti priziv, ki je možen od 7. do 18. oktobra.

Stran 5

KULTURA

Pretekli teden je umrl akademik profesor dr. Anton Trstenjak, ki je bil velik mož med velikimi.

Stran 7

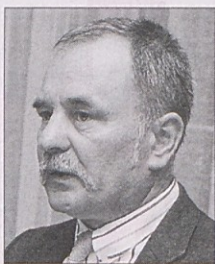
ŠPORT

„SAK je razvjen zaradi uspehov v preteklosti.“ Pogovor Našega tednika z odslovljenim trenerjem H. Kirisitsom.

Stran 13

JOŽE WAKOUNIG

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKADemokracija je
zahtevna zadeva

Predvsem pa je draga. Demokracija stane precej več kakor diktatura. Vsi se moramo veliko bolj pobrigati za to, da se nadvse občutljivo kolesje demokracije ne ustavi, predvsem pa tudi, da se ne nasmeti pesek navmes. Začne škripati in pokati in navsezadnje utegne biti vsega konec.

V soboto, 28. septembra, je bila seja Zbora narodnih predstavnikov v Domu v Tinjah. 60 nas je bilo povabljenih. 60 takih, ki smo bili izvoljeni na tajnih in neposrednih volitvah lani v pozni vigradi in zgodnjem poletju, v mesecih majniku in junju. Narodni svet koroških Slovencev je razpisal volitve. Presemetljivo lepo število naših rojakinj in rojakov je soodločalo o

Močni bomo prav toliko, kolikor si bomo moči dajali sami.

novem predsedniku NSKS in o Zboru narodnih predstavnikov. Bil je to zares izreden uspeh. Odkrito sem se veselil tega uspeha in sem bil ponosen na demokratično zrelost naših ljudi. Prišli so glasovat in so izvolili osebe, katerim so najbolj zaupali, da bojo pomagale izboljšati razmere med koroškimi Slovenci. Pričakovali so si tudi, da bojo prav zaradi uvidevnosti in zdrave pameti ljudi končno ponehali in utihnili glasni medsebojni prepiri, ki so padli na tako pogubno raven, da nam že ničesar več ne prinesejo razen nadaljnjega propadanja in skorajda množičnega samomora naše srenje.

V svoj poraz moram priznati, da sem se – prepričan sem, da le zaenkrat – zmotil v svojih lepih željah, pričakovanjih, upih. Morda res živimo v dobi, ko se razdiralni in uničevalni glas čuje dalje, saj je bolj predirljiv. Uspavalni glasi veliko bolj vabijo kakor tisti, ki nas kličejo k delu in tudi naporu.

Veliko udobneje je seveda, če se damo zazibati v naročje in pozneje v zadušljivi stisk kaki stranki. Resno dvomim, ali je to smisel našega bitja in žitja.

Bili smo v Tinjah in nismo bili sklepčni. 32 od 60 nas je prišlo. 40 nas bi bilo treba, dve tretjini. Nekateri so se opravičili, nekateri niso zinili ničesar. So pač koj tako ostali doma. Morda prav tista sobota ni bila najbolj primerni dan. A to v prizadevanju za demokracijo ne sme biti izgovor. Pa še nekaj bom povedal. Morda se bo kdo smeja, češ, glej ga nacionalista reakcionarnega. Kot član Zbora narodnih predstavnikov imam svojo odgovornost do svojega naroda. Spoštovati moram tiste vo-

lilke in volilce, ki so mi dali svoj glas in me s tem postavili v prvi svobodno izvoljeni parlament koroških Slovencev.

Ne vem, kaj je bil vzrok, da jih toliko ni prišlo. Tistim, ki jim je Zbor narodnih predstavnikov postal „deseta brigada“, ki se jim ne da hoditi na zasedanja, svetujem, naj za črko A rečejo še B in odstopijo svoje mesto namestnici ali namestniku. Tako je pošteno.

Smo v krizi. To ni nobenemu Slovencu, nobeni Slovenki vzrok za veselje. Tudi tistim, ki nasprotujejo NSKS ali se z njim ne strinjajo, to ne mora ustvarjati zadoščenja. Močni bomo prav toliko, kolikor si bomo moči dajali sami. Čeprav mi ni lahko, ostanem vendar optimist. Prepričan sem, da bomo te težave prebrodili. Sebi in svoji vesti dolgujemo, da prispevamo h krepitvi narodne samozavesti, ponosa in spoštovanja do samih sebe.

Naš cilj je vendar preživetje in lastno zastopstvo v dežel-

EL: Pri volitvah v evropski parlament upoštevati tudi narodni interes

Prihodnjo nedeljo bodo volitve v evropski parlament. Enotna lista je o tem vprašanju razpravljala pretekli torek na seji razširjenega predsedstva in sprejela naslednjo izjavo:

Dne 13. oktobra 1996 bomo volili 21 poslancev za Evropski parlament. Čeprav Enotna lista pri teh volitvah ne nastopa niti samostojno niti v koaliciji s kakšno drugo stranko, se deželnemu vodstvu Enotne liste zdi pomembno, da gremo volit in tako soodločamo po svoji vesti. Gospodarski in socialni razvoj tudi naše regije, gospodarska politika do sosednih držav in oblike pospeševanja gospodarsko šibkih območij je v veliki meri v rokah EU.

Vendar deželno vodstvo Enotne liste priporoča, da volilci in volilke pri izboru strank upoštevajo tudi narodni interes koroških Slovencev in stališča strank glede evropske manjšinske zaščite.

SPÖ slej ko prej zagovarja načelo centralistične Evrope državnih nacij, le-ta pa manjšinam ne priznava kolektivnih pravic in s tem ne upošteva najosnovnejših političnih zahtev Enotne liste.

ÖVP je prav v preteklih tednih grobo zavračala naše zahteve po dvojezični topografiji in razširitvi veljavnostnega območja glede slovenščine kot uradnega jezika. Predsednika NSKS so označili za „požigalca“, ki neti nemir v deželi. Stranka, ki dopušča takšne izjave svojih predstavnikov, nima evropskega mišljenja in je ne moremo podpreti.

Deželno vodstvo EL meni, da bi lahko pristaši naše stranke podprli Zelene. Vendar je treba upoštevati, da avstrijski Zeleni zagovarjajo eno izmed najbolj fundamentalističnih linij med evropskim Zelenimi in tudi takšen koncept multikulturalnosti, ki ni naš.

Liberalni forum končno in njen kandidat dr. Frischenschlager podpirata osnutek FUENS za konvencijo o evropski manjšinski zaščiti in tudi sicer podpirata glavne manjšinskopolitične cilje EL.

Čeprav se zavedamo težav v sodelovanju med EL in LIF na Koroškem, EL vztraja pri koaliciji, ki jo je sklenila z LIF na zvezni ravni, saj lahko s tem bistveno sooblikujemo manjšinsko politiko te stranke.

Opozoriti je treba tudi na dejstvo, da bi v primeru, da Liberalni forum doseže 2 mandata (približno 9,5%), predstavnik Enotne liste Karel Smolle dobil s tem mandat v avstrijskem državnem zboru. Dogodki zadnjih dni so dokazali, da ta stranka jemlje svoja načela resno in je tudi pripravljena, da odslovi neprimerne osebe; zlasti pri velestrankah to bridko pogrešamo.

Se enkrat pozivamo vse, naj grejo volit!

Molk večinskih strank

Glavnim kandidatom SPÖ (Svoboda), ÖVP (dr. Stenzel), ZAL (Voggenhuber) in LIF (dr. Frischenschlager) za evropske volitve smo zastavili vprašanje: Kakšni so njihovi manjšinskopolitični načrti v evropskem parlamentu? Edini, ki je na naše vprašanje pravočasno pred zaključkom uredniškega roka odgovoril, je bil dr. Frischenschlager.

„Zame evropska integracija ni samo pomembna z gospodarskega in varnostnopolitičnega vidika. Gre predvsem tudi za to, kakšna naj bi bila prihodnja evropska ureditev na področju človekovih pravic, demokracije in pravne države. Nedopustno je, da Evropa še vedno ni sprejela kataloga temeljnih pravic in svoboščin. Enako velja za temeljne manjšinske pravice. Zato se bom v evropskem parlamentu zelo prizadeval za evropsko manjšinsko pravo, kakršnega zagovarja tudi FUENS. Manjšinam je treba zagotoviti ne samo kulturnih pravic, temveč tudi politične – npr. zastopstvo v deželnem zboru.“

Dr. Friedhelm Frischenschlager

Naš tednik: Zakaj naj bi bile volitve v evropski parlament pomembne za koroške Slovence?

Mag. Rudi Vouk: Na prvi pogled se zdi, da volitve v evropski parlament z manjšinskim vprašanjem nimajo nobenega opravka. Če pa pogledamo globlje, ugotovimo, da je takšno mišljenje bridka zmeta. Na evropski ravni se že nekaj časa razpravlja o evropskem manjšinskem pravu. V tej razpravi pa gre ravno za ta dva koncepta, o katerih se „prepiramo“ na Koroškem: ali naj imajo manjšine samo kulturne pravice ali pa tudi politične kot skupina.

Kaj to pomeni konkretno?

Centralistične države v Evropi (na primer Francija) in stranke, kot so to socialdemokratska in zelena, so pripravljene manjšinam dati samo kulturne pravice; to pomeni, da lahko samo pojemo, plešemo; zaščiten je sicer tudi jezik, vendar političnih pravic manjšina kot skupina nima. Argument za ta koncept je, da bi politične pravice lahko povzročile konflikte med manjšino in večino.

Če bi se ta argument uveljavil, kaj bi to pomenilo za Koroško?

Ravno s tem argumentom odklanjajo v Avstriji zastopstvo Slovencev v deželnem zboru.

„Gre za zaščito narodnih manjšin!“

Generalni tajnik FUENS Armin Nickelsen o volitvah v evropski parlament.

Generalni tajnik Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) Armin Nickelsen je pripadnik danske narodne skupnosti v Nemčiji. Kot takšen še posebej dobro pozna razmere v evropski politiki in njen pomen za narodne manjšine. Zaveda se, da se bo v prihodnosti o manjšinski politiki odločalo predvsem na evropski ravni in da bo od posameznih narodnih skupnostih odvisno, v katero smer se bo razvijal manjšinsko-politični razvoj. Na koroške Slovence apelira: „Volitve v evropski parlament so izredno pomembne. V evropskem parlamentu gre tudi za to, ali bo uspelo uveljaviti kolektivne politične pravice.“

AKTUALNI POGOVOR

TAJNIK EL MAG. RUDI VOUK:

„Biti dosleden tudi na evropski ravni“

Enako velja za skupno zastopstvo. Izkušnje pa kažejo, da manjšine, ki nimajo več politične volje, ne morejo preživeti.

Katere avstrijske stranke dosledno zagovarjajo politične pravice manjšin?

Dosledno zagovarja to samo LIF. LIF podpira osnutek Federalistične unije evropskih na-

rodnih skupnosti (FUENS) za evropsko konvencijo o manjšinskih pravicah. Pri tem osnutku so tudi bistveno sodelovali zastopniki NSKS; osnutek vsebuje vse to, kar sami zahtevamo. Deloma takšen koncept zagovarjajo tudi evropski krščanski demokrati. Treba pa je upoštevati, da avstrijska ÖVP na evropski ravni govori lepo, doma pa dela nasprotno. Če npr. ÖVP najbolj divje zavrača dvojezične napise, to ni vredno za stranko, ki se hvali z evropskim mišljenjem.

Izhajša iz tega, da se bo o prihodnji manjšinski politiki dejansko odločalo na evropski ravni?

To bo odvisno od nas samih. Če bomo doma zahtevali politične pravice, na Dunaju in na evropski ravni pa podpirali stranke, ki te pravice odklanjajo, nas nihče ne bo jemal resno. Po drugi strani pa imamo npr. v okviru sodelovanja z LIF možnost, da naše predstave o evropski manjšinski zaščiti vnašamo tudi v Straßburgu in tako sooblikujemo evropsko manjšinsko politiko. Na vsak način pa bo v prihodnji evropski politiki manjšinsko vprašanje ena izmed centralnih točk. Vsi se zavedajo, da brez ustrezne manjšinske politike ne more biti skupne Evrope.

-Kuj-

Slovenski spored dobil častni znak svobode RS

Slovenski spored ORF praznuje letos 50. obletnico. Pretekli petek, 4. oktobra, je bila v ORF-teatru slavnostna prireditve, na kateri zastopniki koroško-slovenske politike in kulture niso prišli do besede.

V imenu dežele Koroške je smel spregovoriti namestnik direktorja deželne urada ddr. Karl Anderwald, spregovorili so tudi koroški intendant ORF Helmut Schwandter, predsednik Evropske regionalne televizije (CIRCUM REGIONAL) Carlo Ranzani, vodja slovenskega sporeda Mirko Bogataj in državni sekretar dr. Peter Venclaj, generalni konzul Slovenije DI Jože Jeraj je predal častni znak svobode Republike Slovenije, zapeli so MePZ „Sele“ (vodi mag. Roman Verdel), MePZ „Danica“ (mag. Stanko Polzer) in Bernarda Fink-Inzko, na klavir je igral mag. Bruno Petrischek – vse pa naj bi bil „začetek snovanja v složnosti, miru in človeškem dostojanstvu“ (M. B.). Zakaj niso smeli priti do besede zastopniki koroško-slovenske kulture in politike, je za nekatere morda cepitev dlake, v resnici pa zavestna politična odločitev vodstva Slovenskega sporeda. ORF je javnopravna, po domače državna ustanova, avstrijska stvarnost pa je, da so javnopravne ustanove pod vplivom politike oz. političnih strank. To pa nič ne spremeni na dejstvu, da se posamezni uredniki in prosti delavci ORF trudijo za pester in kakovostne oddaje in da ima Slovenski spored nadvse pomembno vlogo v naši narodni skupnosti. Prireditve v ORF-teatru sta se za NSKS udeležila član predsedstva dr. Franc Wutti in osrednji tajnik Franc Wedenig, za KKZ dr. Janko Zerzer; ZSO in SPZ sta zastopala predsednika dr. Marjan Sturm in dr. Avguštin Brumnik.

P.S.: Ob 50-letnici Slovenskega sporeda sta v založbi Mohorjeve in Drave izšli Bogatajevi knjigi „Glas“ in „Wellen“ za „übertragen“. Izdajateljji so ORF, KKZ in SPZ; osrednji kulturni organizaciji sta knjigo tudi finančno podprli, čemu se glede finančne zmogljivosti ORF-a marsikdo čudi.

Bertram Karl Steiner (KTZ)

IZ DRUGIH ČASOPISOV

Fragen zum Ulrichsbergtreffen

Warum befinden sich in der Gedenkstätte auf dem Ulrichsberg keine Gedenktafeln für die Armeen Polens, der Tschechoslowakei, Großbritanniens, Hollands, Belgiens, Frankreichs, Norwegens, Dänemarks oder Rußlands? Warum nur solche Hitlertrouer ausländischer Verbände? Warum mißbraucht man so das Wort „Versöhnung“?

Warum befinden sich unter den Festgästen nicht die Militärattachés, Botschafter, oder Konsuln der ehemaligen Alliierten? Warum scheidet man das reale Europa?

Warum wird nicht jener österreichische Offiziere gedacht, die sich getreu ihrem Fahnenid weigerten, mit dem Gangsterregime des Braunauers zu kollaborieren? Warum geht man so schlampig mit dem Wort „Ehre“ um?

Warum werden nicht die Vertreter des Widerstandes eingeladen, dem Österreich seine Unabhängigkeit und den Wiederaufbau zu verdanken hat? Warum ertönen wie aus einer Kehle Buh-Rufe, wenn auf die Leistungen dieses Widerstandes angespielt wird?

Warum werden nicht jene Kärntner Abwehrkämpfer geehrt, die für ihre ungeteilte Liebe zu Kärnten und Österreich unter Hitlers Fallbeil ihr Leben ließen? Warum findet sich am Ulrichsberg keine Gedenktafel für die Millionen Opfer der Konzentrationslager? Warum?

Weil das Ulrichsbergtreffen zur Selbstdarstellung jener Täter mißbraucht wird, deren Erben schon wieder ihre Klauen nach den jungen Menschen von heute ausrecken.

KMEČKI PRAZNIK S TRGOM

sobota, 12. OKTOBER '96, od 9. do 15. ure

PARKIRIŠČE

ZADRUGA MARKET, Dobrla vas

BREZPLAČNI SERVIS MOTORNIH ŽAG

PIŠČANEC, PIVO

KMEČKI TRG S KVALITETNIMI KMEČKIMI IZDELKI

DOMAČA GLASBA

Privediteljja: Kmečka izobraževalna skupnost in ZADRUGA-MARKET Dobrla vas

Na kmečkem prazniku imate tudi priložnost za pogovor s kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov.

Včeraj, 10. oktobra, se je v Sloveniji uradno začela predvolilna kampanja, ki bo svoj vrh dosegla na Martinovo nedeljo, 10. novembra, ko bo približno poldrugi milijon volilnih upravičencev volilo 90 poslancev v državni zbor. Zares pa se je predvolilni cirkus začel že mnogo prej. Za opozicijske stranke traja prepričevanje volilcev kar cel mandat, kar je razumljivo. Zato je z zakonom določen mesec dni volilne kampanje bolj formalnost, da stranke opravijo volilna opravila (vložitev list kandidatov, žrebanje vrstnega reda kandidatov za vsako volilno enoto posebej ipd.), kot pa resna volilna tekma, ki nobenega ne vznemirja več, kajti glasovi „pepčičanih“, vsaj tako se zdi, so že oddani.

Kdo bo zmagal oziroma kdo bo imel večino v parlamentu, je težko reči. Javnomenjske raziskave pa kažejo na to, da bo prva stranka tudi v mandatu 1996–2000 Liberalna demokracija Slovenije (stranka dr. Janeza Drnovška), takoj za njo pa naj bi bila SDS Janeza Janše. Sledile bi še tri večje stranke: krščanski demokrati Lojzeta Peterleta, Slovenska ljudska stranka Marjana Podobnika in ZLSD (stranka nekdanjih komunistov) Janeza Kocjančiča. Triodstotni volilni prag pa naj bi še presegli in dobili nekaj

Slovenski volilni štart

sedežev v novem parlamentu tudi Demokrati Toneta Peršaka, Slovenska nacionalna stranka Zmaga Jeliničiča in Demokratična stranka upokojenцев, ki je pravzaprav satelitska stranka ZLSD. Vendar so to zgolj ugibanja na podlagi odgovorov opredeljenih volilcev. Kot kažejo raziskave, je kar polovica takih, ki bodisi še ne vedo, koga bodo volili, bodisi še omahujejo, da bi sploh šli na volišče. Zato bodo stranke ta mesec dni izkoristile predvsem za prepričevanje „omahljivcev“ in tisti, ki bo pri tem uspešnejši, bo zmagal. Zato nekateri analitiki opozarjajo, da lahko prav ti neopredeljeni vse dosežanje javnomnenjske raziskave

Jože Biščak

SLOVENIJA V ŽARIŠČU

jajo stranke slovenske pomladi (SKD, SDS, in SLS).

Slednji pravijo, da so sicer za Evropsko unijo, ker je to za Slovenijo edina alternativa, vendar za ceno, ki jo Slovenija ne bo sposobna plačati. Bojijo se nam-

reč, da slovenska podjetja ne bodo prenesla hude konkurence tujih. Že zdaj je moralo denimo največje slovensko podjetje, ki se ukvarja s trgovino, Mercator, zaradi tuje konkurence (denimo SPAR) zapreti preko 300 manjših trgovinic. Na tovrstne probleme zagovorniki liberalističnega pristopa pravijo, da bo pač Slovenija sprejela razne zaščitne ukrepe za domače gospodarstvo, (po drugi strani) pa se se morajo slovenska podjetja navaditi na konkurenco.

Od izida spopada med tema dvema blokoma pa bo odvisno, kdo bo sestavljal vlado. Politični analitiki ocenjujejo, da bo mandat za sestavo nove vlade predsednik republike Milan Kučan dal sedanjemu premieru dr. Janezu Drnovšku, ta pa bo v vlado povabil SKD in SLS, mogoče celo SDS. Komunistične preteklosti, ki jo v Sloveniji posebej ZLSD, se namreč premier hoče znebiti in ta stranka mu je v sedanji vladi samo škodovala pri ugledu. Taka koalicija je trenutno najbolj realna, čeprav bi se aritmetično izšla tudi koalicija strank slovenske pomladi, torej ki so pripeljale Slovenijo do osamosvojitve. Vendar je to bolj malo verjetno, kajti ne morejo se poenotiti, kdo bi bil v tem primeru predsednik vlade.

Za kompostiranje imajo nekateri kmetje še ustrezne stroje. Odslej lahko v okviru strojnega krožka kompostirajo tudi za privatnike in javne ustanove ter si tako zaslužijo dodaten dohodek.

Strojni krožek bo odslej ponujal dodaten servis

Kmetje, ki so organizirani v strojnih krožkih, bodo odslej svoja dela ponudili tudi javnim ustanovam, kot so občine, ÖDK, Kelag, in tudi zasebnikom.

Danes ima večina naših kmetij zelo široko paleto sodobnih strojev, ki pa jih en sam kmet na svoji kmetiji le deloma potrebuje; večji del časa stroji „stojijo“. V okviru strojnih krožkov je uspelo v zadnjih letih stroje bolj izkoriščati, kar je nedvomno izboljšalo zaslužek na teh kmetijah. Na eni strani kmetom ni treba več kupovati vseh strojev, na drugi strani pa si kmet z delom na drugih kmetijah lahko zaluži še dodaten dohodek. V okviru združenja koroških strojnih krožkov so zdaj šli še korak naprej.

V okviru servisa strojnih krožkov (Kärntner Maschinenring-Service) kmetje lahko odslej delajo legalno tudi za javne ustanove. Že doslej je tu in tam kak kmet pluzil sneg za občino ali pa opravljal kakšno drugo delo. Toda vse to je bilo pravzaprav nelegalno. V okviru servisa strojnih krožkov lahko kmetje odslej legalno delajo za javne ustanove in privatnike. Strojni krožki so si za to pridobili šest obrtnih dovoljenj. Kar je za kmete posebnega pomena, je, da so pri teh delih dodatno zavarovani. Obračunavanje ur in razdeljevanje dela pa bo šlo čez strojne krožke. Tudi strojni krožek Podjuna je vključen. Poslovodja **Franc**

Letos bo strojni krožek imel še boljšo bilanco kot lani. Na ta uspeh je vodstvo lahko ponosno. Z leve: blagajnik Peter Kert, predsednik Marko Trampusch in poslovodja Franc Wutte.

Wutte je dejal, da bo podjunski strojni krožek zelo pospeševal to akcijo. Možne stranke so občine, ÖDK, Kelag in tudi privatniki. Kmetje lahko na primer pluzijo sneg, režejo drevesa, tuje in gromovje, kosijo travo, spravljajo in sekajo les, itd. ÖDK se je že v večji meri poslužila pomoči kmetov, predvsem v gozdu, če je bilo potrebno vzdolž ekektičnih napeljav izsekati grmovje. ÖDK celo kaže interes, da bi s kmeti sklenila pogodbo za negovanje bregov Drave od Labota do Siliana.

Bilanca. Letošnja bilanca podjunskega strojnega krožka bo še boljša od lanskega (3,8 mio.). Verjetno po promet presegele mejo 4 mio. šilingov, kar bi bil nedvomno velik poslovni uspeh za 170-člansko kmečko združenje. Za predsednika SJK dipl. inž. Štefana Domeja, ki je bil eden glavnih pobudnikov tega krožka, je to potrdilo, da je SJK od vsega začetka stavila na samostojnost južnokoroških kmetov in to tudi na gopodarskem področju.

Silvo Kumer

NA KRATKO

Dobrla vas. V soboto, 12. oktobra 1996, vabita Kmečkoizobraževalna skupnost in Zadruga Dobrla vas na kmečki praznik, ki bo pred Zadrugo v Dobrli vasi. Poskrbljeno bo za pester zabavni spored z domačo glasbo, jedajočo in pijačo, možno pa bo tudi brezplačno dati pregledati svojo motorno žago, ali pa se pogovarjati o aktualnih kmečkih vrašanjih z glavnimi kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov ter svetovalci Kmečkoizobraževalne skupnosti. Pred Zadrugo bo tudi kmečki trg s kvalitetnimi kmečkimi izdelki. Kmečki praznik se bo pričel ob 9. uri in bo trajal do 15. ure popoldan.

VOLITVE V KMETIJSKO ZBORNICO

Volilni imeniki:

Možnost priziva od 7. do 18. oktobra

17. novembra bodo spet volitve v kmetijsko zbornico. Volilni upravičenci, ki niso v volilnem imeniku, morajo narediti priziv. Objavljamo najpomembnejše roke.

7. oktobra se je začel rok za vpogled v volilne imenike. Prihodnjo sredo, 16. oktobra, se pa konča rok za pregled volilnih imenikov in hkrati možnost priziva zoper volilni imenik.

V času od 7. do 16. oktobra naj bi se osebe, ki imajo volilno pravico, pozanimale pri domači občini, ali so vpisane v volilni imenik. Če dotični ni vpisan v volilni imenik domače občine, čeprav izpolnjuje pogoje za vpis v volilni imenik, je nujno potrebno, da se izpolni list za volilnega upravičenca (Wählerantragsblatt). Tak list se dobi na občinskih uradih. Potem je treba narediti priziv, pisno ali ustno. Samo tisti, ki je v volilnem imeniku, se lahko udeleži volitev v kmetijsko zbornico 17. novembra 1996.

OBČINA VABI

Srečanje starejše generacije

Pliberk. Občina Pliberk vabi v nedeljo, 20. oktobra 1996, vse svoje starejše občane na srečanje, ki bo ob 11. uri v Grenzlandheimu v Pliberku. Po kulturnem programu, ki ga bodo oblikovali domači zbori, je načrtovano družabno srečanje s kosilom.

ODPOVEDAL JE SLUŽBO

Karner gre spet v občinsko politiko

Dobrla vas. Vodja občinskega urada dr. Siegfried Karner je presenetljivo odpovedal svojo službo. O vzrokih bodo še razpravljali na občinski seji, znano pa je, da razmerje med njim in županom Josefom Pfeifferjem že dalj časa ni bil več redu. Dr. Karner je na zadnjih občinskih volitvah nastopil kot glavni kandidat FPÖ in je to funkcijo nato oddal, ko je nastopil službo vodje občinskega urada. Splošno se pričakuje, da bo dr. Siegfried Karner 1997 spet glavni kandidat FPÖ pri občinskih volitvah.

100-LETNICA

Dež je pokvaril praznovanje

Lipica. Most čez Dravo, ki povezuje občini Ruda in Pliberk je star 100 let. Ta jubilej so želeli preteklo soboto ustrezno praznovati, toda je dež prekrizal načrte organizatorjev iz občine Ruda. Iz pliberške občine skoraj da ni bilo obiskovalcev, občino pa so zastopali župan mag. Raimund Grilc in potapljači gaislskega društva iz Vogrč.

SANACIJA JE POTREBNA

Denar naj bi prišel tudi od EU

Žerjav. Pred kratkim je koroška svetnica za varstvo okolja Sicklova obiskala obrat v Žerjavu v Sloveniji. V pismu na EU se bo izrekla za sanacijo, ki jo naj bi podrpla tudi EU.

V Podjuni nočejo sežigalnice za smeti

Pliberk je ena izmed 13 koroških občin, ki pride v upoštevanje kot lokacija za centralno Koroško sežigalnico za smeti. Toda prebivalstvo se brani, sosednji občini Bistrica in Globasnica pa protestirata.

Pretekli petek je občina Bistrica celo vabila na diskusijo na to temo. Župan **Janko Pajank** in referent za varstvo okolja podžupan **Andrej Wakounig** sta se v imenu občine izrekla proti projektu in sta pozvala prebivalstvo k uporabi. Na diskusiji je bil navzoč tudi deželni kemik dr. Gernot Wurm, ki je skušal razložiti, da sežigalnica nima emisij in da ni nevarna za zdravje prebivalstva. **Dr. Wurm:** „Sežigalnica povzroča v enem letu nižje emisije kot kadilec na en sam dan“. Toda občani to očitno niso verjeli in so složno podprli Wakouniga in Pajanka, ki sta občino Pliberk pozvala, naj se ne poteguje več za ta projekt. Bistriški vodja občinskega urada **Johann Britzmann** je relativiral in korigiral številke ki krožijo okoli sežigalnice. Britzmann je izračunal, da dohodki za občino Pliberk letno ne morejo znašati 5 mio. šilingov, ampak največ 800.000,- šilingov.

Akcija življenje. V občini Globasnica so ustanovili platformo proti sežigalnici, ki se imenuje „Aktion/akcija Leben/življenje“. Med iniciatorji je Enotna lista in podžupan Bernard Sadovnik.

Občina Bistrica je vabila na javno diskusijo in se je tam izrekla proti sežigalnici. Z leve: župan Janko Pajank, podžupan Andrej Wakounig, strokovnjak Tristan Jorde in deželni kemik dr. Gernot Wurm.

Platforma v Globasnici zbira podpise proti gradnji sežigalnice. Globašani se predvsem bojijo onesneževanja zraka ter dodatnega prometa tovornjakov. Podpise in protestno pismo bodo Globašani predali deželni vladi in občini Pliberk. V Pliberku se je proti sežigalnici javno doslej izreklo le prebivalstvo v Drveši vasi, kjer naj bi v obrtni coni postavili sežigalnico. Občinski mandatarji pa si med se-

boj niso na jasnem, kdo je skuhal to juho. Po občini se kolpotira vest, da se naj bi občina Pliberk sama potegovala za sežigalnico. Ker pa zadeva ni bila ne na dnevnem redu občinskega sveta in jo tudi ni obravnavalo občinsko predstojništvo, bodo stvar zdaj gotovo morali čim prej razrešiti na najvišji občinski ravni ali pa na naslednji občinski seji.

Silvo Kumer

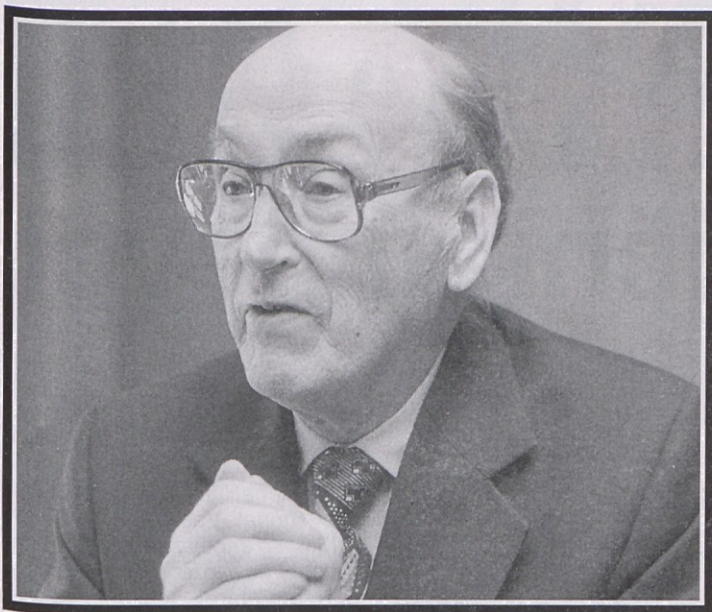
500 ton smeti bi dnevno prevažali iz vse Koroške v Pliberk. Da bo to smetje smrdelo, je jasno, prav tako je jasno, da bi bil tudi promet (50 tovornjakov dnevno) za prebivalstvo neznošen.

„Vse življenje v hoji za človekom“

Pretekli teden se je vsa Slovenija poslavljala od preminulega akademika profesorja dr. Antona Trstenjaka. Bil je velik mož med velikimi, kar razkrivata njegov obsežen znanstveni opus in njegovo nesebično osebno življenje.

Anton Trstenjak se je rodil kot sin malega kmeta v Radomoščih pri Gornji Radgoni 8. januarja 1906. Po klasični gimnaziji v Mariboru, kjer je leta 1926 maturiral z odliko, se je odločil za študij teologije. Začel je v Mariboru (1926/27) ter nadaljeval v Innsbrucku (1927–33); leta 1929 je doktoriral iz filozofije, 1933 pa iz teologije. Strokovno se je izpopolnjeval v Parizu (1935, 1937) in opravil specializacijo iz psihologije v Milanu (1941–42). Sprva je služboval kot katehet na realni gimnaziji v Mariboru (1934–39), nato je bil profesor na visoki teološki šoli prav tam (1939/40); pozneje ga je pot zanesla v Ljubljano na teološko fakulteto, kjer je bil sprva docent za filozofijo in psihologijo (1940–46), nato izredni profesor (1946–48) in nazadnje, do upokojitve (1937), redni profesor. Večkrat je bil imenovan tudi za dekana Teološke fakultete v Ljubljani. Postal je dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti (1979) in nazadnje tudi redni član te visoke ustanove. Bil je edini nosilec častnega doktorata obeh slovenskih univerz.

Dr. Trstenjak se je kot teolog,

Vedno je bil navzoč z njemu lastno človeško in osebnostno veličino.

psiholog in antropolog vse življenje predajal znanosti za človeka. Z njim smo izgubili enkratno osebnost, ki je združevala najgloblje značajске vrline s sijajnim razumom, naravnost, preprostost in toplino z najvišjimi intelektualnimi in duhovnimi zmognostmi, pristnost in humor z modrostjo, ljubezen z vero in upanjem. Napisal je približno 50 knjig. Vsebinsko se ta dela raztezajo od pastoralne psihologije do psihologije umetniške ustvar-

jalnosti, od grafologije do filozofske antropologije in logoterapije; nekatere teh knjig so spisane strogo znanstveno, druge bolj poljudno.

Med področji, ki so dr. Trstenjaka še posebej privlačila, nedvomno sodi narodnostna in pokrajinska karakterologija slovenskega človeka. Kljub njegovi bogati publicistični beri, je šele leta 1991 izdal knjigo z naslovom **Misli o slovenskem človeku**, kjer je objavil svoja dognanja o Slovencih. V tem delu dr. Trstenjak poudarja, da mora biti majhen narod ustvarjalen, če hoče preživeti!

Nazadnje naj omenimo še eno poslednjih knjig: leta 1995 je zagledalo luč sveta delo z naslovom **Slovenska poštenost**. V njem razčlenjuje etične lastnosti slovenskega človeka skozi preteklosti in jih povezuje v poštenosti – zanj najvišji moralni kategoriji. S predstavitvijo različnih interpretacij pojma poštenosti med Slovenci dr. Trstenjak nakazuje, v kako globoki moralni krizi je slovenska družba.

Dr. Trstenjak pa ni deloval le kot predavatelj in znanstvenik, temveč tudi kot svetovalec in terapevt; njegovo stanovanje v Ljubljani je postalo najznamenitejša neformalna posvetovalnica, prižnica in spovednica, nemalokrat pa celo nadomestilo za telefon S.O.S. Delal je za duševno in duhovno zdravje slovenskega človeka. Znanost o človeku mu je postala znanost za človeka – znanost, ki gradi mostove med ljudmi, enakimi in drugačnimi, med somišljeniki in nasprotniki.

mag. Mojca Jenko

Imel je neizmerno veliko ljubezen – ljubezen do Boga, ljubezen do znanosti, ljubezen do domovine in ljubezen do človeka.

VISOKO ODLIKOVANJE

ZA PROF. KLEMENČIČA

Ljubljanski univerzitetni profesor dr. Vladimir Klemenčič je med nami koroškimi Slovenci v zlategu pomenu star in dober znanec. Našo Koroško pozna ko le malokateri Korošec. Že dolga leta sem se ukvarja z našo problematiko. Narčno je npr. preučeval avstrijska ljudska štetja kot sredstva za potujčevanje slovenskega življa na Koroškem. Kot geograf je ustvaril krepke in plodne stike sodelovanja med Ljubljano in drugimi središči znanstvenega ustvarjanja. Privzgojil je tudi nov rod znanstvenikov, ki to delo nadaljujejo in ga še razširjajo.

Nadvse tesno je prof. Klemenčič povezan z našo Slovensko gimnazijo. Že od prve mature leta 1963 sem – takrat je bil ravnatelj Joško Tischler, oče Slovenske gimnazije – je organiziral maturitetna potovanja. Do leta 1990 so vodila ta potovanja po Jugoslaviji, od leta 1991 dalje pa po samostojni Sloveniji. Na prvem potovanju, julija 1963, so udeleženci le za nekaj kilometrov ušli smrti; prenočili so v Prištini na Kosovem, bližnje Skopje pa je uničil potres.

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva je podelil profesorju Vladimirju Klemenčiču „Nagrado Republike Slovenije na področju šolstva za leto 1996“ za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju visokega šolstva. Slovesna podelitev je bila v ponedeljek, 7. oktobra 1996, v Narodni galeriji v Ljubljani. Nagrade sta podeljevala predsednica odbora Cveta Razdevšek-Pučko in minister za šolstvo Slavko Gaber. Slovesnost sta olepšala Ljubljanski oktet in Godalni kvartet Enzo Fabiani. V imenu Slovenske gimnazije se je slovesnosti udeležil Jože Wakounig.

Profesorju Vladimirju Klemenčiču za visoko odlikovanje iz srca čestitamo. Prepričani smo, da bo slovensko znanost še bogatila s svojim delom.

Srečanje z odličnimi pevci

Bil je to enkratni koncertni popoldan pri „Lenčiji“ na Bajtišah in bi si za-
služil še boljše udeležbo.

Zaigrali so: Florijan, Erika, Jana, Hannelore in
Christina s Kota . . .

. . . in zapeli: dobrolski vokalni kvartet „a capella“,
ki ga vodi Peter Grillitz . . .

. . . gostje iz Slovenije – „Vasovalci“, ki jih vodi
Mojca Legat . . .

. . . ter pliberški pevci in pevke skupine „VOX“,
ki jih vodi Traudi Lipusch.

Pevsko srečanje je bilo v zna-
menju 35-letnice društva SPD
„Herman Velik“ in 20-letnice smrti
Hermana Velika, soustanovitelja
in pobudnika društva. Koncert so
oblikovali skupina „VOX“ iz Pliber-
ka (vodi Traudi Lipusch), mladi kitaristi s Kota (vodi selski župnik

Štefan Krampač), kvartet „a ca-
pella“ iz Dobrle vasi (Peter Grillitz)
in moški nonet „Vasovalci“ iz
Breznice (Mojca Legat).

Vse nastopajoče smo poslušali
z velikim užitkom. Skupina „VOX“
je dokazala, da že danes spada
med najboljše vokalne skupine

naše narodne skupnosti. Če bo
naprej tako delala, bo gotovo zelo
uspešna tudi zunaj koroških meja.

Kvartet „a capella“ se prav tako
lahko pohvali s kakovostnim pet-
jem. Še posebej pa jamči za priv-
lačno prireditev, če nastopa
skupno s skupinami, kot je to npr.

„VOX“. Sta to po stilu in program-
skem izboru dve različni skupini,
zato pa je toliko bolj zagotovljena
pestrost prireditve.

Z močnimi in ubranimi glasovi
so presenetili tudi gostje iz Slove-
nije – nonet „Vasovalci“.

Mdr. so zapeli znano selsko na-
rodno „Lepa roža“ v zelo posrečni
interpretaciji. Sploh pa je bilo
opaziti, da ne obvladajo samo
pevske umetnosti, temveč da jim
je pri koroških narodnih tudi naša
domača govorica zares domača.

Domači kraj so zastopale kitar-
istke, ki obiskujejo šolo na Kotu
(razen Jane Velik, ki je že dijaki-
nja Slovenske gimnazije). Za po-
vezavo je skrbela Traudi Roblek.
Mdr. je na kratko predstavila zgo-
dovino društva. Ustanovni občni
zbor je bil 16. junija 1961 v gostil-
ni pri Žagi. Prvotno se je društvo
imenovalo SPD „Košuta“, prvi
predsednik je bil Franci Kropivnik,
nato pa je 28 let vodil društvo Jurij
Mak. Pobudnik društva je bil te-
danji šolski ravnatelj na Kotu in
selski župan Herman Velik; po
njegovi smrti leta 1976 so zato
preimenovali društvo v SPD „Her-
man Velik“, zadnja leta pa ga vodi
hči Eda.

Na nedeljskem koncertu sa-
mem, katerega so se udeležili tudi
predsedniki kulturnih društev
SPD Sele (Herbert Kulmesch),
KPD „Planina“ (Martin Dovjak) in
SPD „Borovlje“ (Melhior Verdel),
sta za 35. obletnico čestitala žu-
pan Engelbert Wassner in pre-
sidenk SPZ dr. Avguštin Brumnik,
hkrati pa poudarila prizadevanja
Hermana Velika za dobrobit sel-
skih občanov in ohranitev slo-
venske narodne skupnosti.

-Kuj-

Naš upokojenec

PRILOGA NAŠEGA TEDNIKA

Številka 3 / 96 ATŠ: 10,-

Ali premalo pijemo?

Vsak dan naj bi človek popil 2 litra tekočine.

strani 4/5

Na kaj je treba paziti, če daje kmet svojo zemljo v zakup.

stran 3

UVODNIK

Drage upokojenke, dragi upokojenci!

Hitro je minila pomlad in tudi poletje in že smo sredi jeseni. Kakor letni čas tako mineva tudi doba človekovega življenja na tej zemlji. Doživljali smo manj ali bolj razburkano dobo spomladi oziroma mladosti – pozneje poletja –, dobo družinskega življenja in že smo v jeseni našega življenja.

Otroci so kot ptički zleteli iz gnezdeca, se poročili in začeli živeti svoje lastno življenje.

Ostali smo bolj sami s svojim sodrugom ali pa tudi brez njega – ker je leta že predčasno šel v večnost. Včasih imamo pa tudi srečo, da nam naši otroci zaupajo vnučke in

tako dobo naše življenjske jeseni popestrijo in mi spet na novo zaživimo, ker imamo spet dolžnosti ter se zavedamo, da nas nekdo še potrebuje.

Hočem pa tudi omeniti, da se z jesenjo tudi bliža čas, ko se spominjamo naših dragih rajnih in obiščemo njih zadnja bivališča na pokopališčih. Je to bolj turoben čas – dan vseh mrtvih. Ta dan so pokopališča posejana s cvetjem in svečkami, so pa tudi grobovi, ki jih ne krasi cvetje in ne svetijo lučke, ker ali nimajo več sorodnikov ali pa se jih le ti ne spomnijo več. Priporočljivo bi bilo, da mi na teh grobovih prižgemo lučko in s tem dokažemo, da niso čisto zapuščeni.

Zelo me pa moti, da na dan mrtvih pride ogromno ljudi na pokopališče, oblečenih po najnovejši modi – in se ti zdi, da nisi na pokopališču, marveč na modni reviji. Ugotoviti pa hočem, da teh ljudi celo leto ne vidiš na grobovih.

Moje mnenje je, da obleka po najnovejši modi na ta dan ni važna – važne so edinole molitev, ponižnost in poklon pred rajnimi, ki tam ležijo. Ker vsa moda, lišpanje in lepota obraza je kar kmalu mimo – in smrt ne izbira, vse pobira!

Vas pozdravlja

Vaša Micka

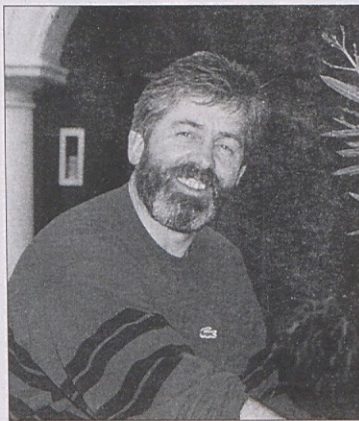
Da življenje ne prinese le dobro, vemo. Treba je tudi dovolj pretrpeti.

Lahko je o tem premišljevati, če ti nič ne manjka. V zadnjem času sem bil mnogo pri ljudeh, ki jih je trpljenje čez mero zadelo. Zato vsaj malo poznam mučna vprašanja: „Zakaj? Zakaj ravno jaz? Kaj sem naredil/naredila, da me Bog tako kaznuje?“

V verouku smo slišali versko resnico, da je Bog pravični sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Torej je vsak za srečo ali nesrečo sam odgovoren. Če živi Bogu po volji, mu gre dobro, če greši, ga Bog za to kaznuje. A to ni le človeški račun, sicer enostaven, a kratkogleden in povrhu še skrajno krivičen in neumen.

Že Pridigar (Kohélet) v stari zavezi piše: „Je pravičnik, ki gine kljub svoji pravičnosti, pa je hudobnež, ki dolgo živi kljub svoji hudobiji.“

Priznati moramo, da nimamo odgovora na trpljenje. Mi ne

Duhovna misel

JURIJ BUCH
 župnik v Št. Jakobu

Kako naj razumem svoje trpljenje? A potem ni za scagati?

Zame je čisto jasno, da nas Bog čez mero ljubi, da hoče našo srečo, da noče, da bi trpeli. Trpljenje je del našega sveta, neodrešenega, nepopolnega. Bog vzame človeka in svoje stvarstvo sploh tako resno, da ne poseže vmes. On tudi ni posegel vmes, ko je njegov sin visel na križu. Namesto da bi ljudi, ki so ga križali, kaznoval, je iz te mizere naredil največjo

Ali me je Bog štrafal?

moremo reči, to ali ono je krivo, da moramo trpeti. Seveda nekaj sami zakrivimo, nekaj nam drugi nakopljejo. Tudi okoliščine so včasih takšne, da nam zagrenijo življenje. A tu še vedno ostane tisti del, ki ga nihče ni zakrivil, ki enostavno pade na človeka in hočeš nočeš, moraš breme enostavno nositi.

Nevarno bi bilo, misliti takoj na božjo kazen. Potem bi ljudi delili v tiste, ki jih Bog ljubi in v one, ki jih kaznuje. In da Bog kaznuje, ker nas ljubi, ne more držati. Še mi ljudje ne kažemo svoje ljubezni s kaznovanjem, kaj šele Bog. Če bi Bog res kaznoval naše prestopke, kdo bi potem še obstal?

obljubo: Bog odpušča, Bog tudi skozi trpljenje in smrt daje življenje.

Torej Bog tudi nas ne kaznuje: Vemo naj, da nam je v trpljenju še posebej blizu. Kljub ali ravno s trpljenjem smo tudi mi na poti k popolnosti, k življenju. Iz tega izhaja moč, za nas in za druge.

Naš pravni svetovalec dr. Branko Perč

Oddaja v zakup in socialno pravo

V zvezi z zakupom kmetijskih in gozdnih površin se vedno stavlja vprašanje, kako se to dejstvo izraža na socialno zavarovanje.

Na kratko želim obravnavati del kmečkega socialnega prava, ki je v zvezi z zakupom. Celoten pregled glede na obširno materijo seveda ni možen.

Pravna podlaga za kmečko socialno zavarovanje je zvezni zakon o socialnem zavarovanju zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu z dne 1. 1. 1979 (Bauern-Sozialversicherungsgesetz, BSVG). Ta zakon med drugim ureja bolniško, pokojninsko in nezgodno zavarovanje kmetov in njihovih sorodnikov.

I. Obvezno zavarovanje

A. Bolniško in pokojninsko zavarovanje:

Obvezno zavarovanje pomeni, da so v okviru kmečkega zdravstvenega, pokojninskega in nezgodnega zavarovanja zavarovani vsi prizadeži, neglede na željo prizadetega.

Bolniškemu in pokojninskemu zavarovanju so načeloma podvržene naslednje osebe:

- osebe, ki vodijo kmetijski ali gozdni obrat na lasten račun in lastno odgovornost ali na kateri račun in odgovornost se vodi tak obrat;
- otroci, vnuki, posvojenci, pastorki ter tasti in snahe omenjenih oseb, v kolikor so glavni poklicno zaposleni v obratu in so dokončali 15. leto;
- glavni poklicno zaposleni mož ali žena lastnika kmetijskega ali gozdnega obrata.

Bolniško zavarovanje za osebe, imenovane pod točko a) obstaja le takrat, če presega enotna vrednost obdelovanega obrata šil. 13.000,-, pokojninsko zavarovanje pa po preseganju šil. 33.000,- enotne vrednosti. Če vsote niso presežene, pride v poštev tedaj obvezno zavarovanje, če se določena oseba preživlja pretežno iz donosa podjetja.

Določila BSVG le tedaj ne predpisujejo obveznega bolniškega zavarovanja, če je dotična oseba že obvezno bolniško zavarovana na podlagi drugih zakonskih določil. Tako je polkmet, ki je zaposlen kot delavec in poleg tega obdeluje še svojo zemljo, že bolniško zavarovan na podlagi splošnega zakona o socialnem zavarovanju (ASVG), pokojninsko pa se mora kljub temu še zavarovati po BSVG. V takem primeru je tudi žena izvzeta iz obveznega bolniškega zavarovanja pri BSVG in je zavarovana pri bolniški

zavarovalnici svojega moža (npr. Gebietskrankenkasse).

Od 1. 1. 1992 je v veljavi nov predpis glede pokojninskega zavarovanja zakoncev. Če oba zakonca skupaj vodita kmetijski ali gozdni obrat na lasten račun ter na lastno odgovornost, kar se praviloma dogaja, ali če sta oba zakonca solastnika, ali če imata kmetijo skupaj v zakupu in tedaj, če eden od zakoncev glavni poklicno vodi obrat in je drugi polnopravni zaposlen na kmetiji, sta oba obvezno zavarovana s polovično zavarovalno vrednostjo obrata. Če je na primer eden od zakoncev obvezno zavarovan pri drugem pokojninskem zavarovanju, je drugi obvezno zavarovan pri kmečkem pokojninskem zavarovanju s celotno zavarovalno vrednostjo obrata in obvezanec za plačilo prispevka.

B. Nezgodno zavarovanje:

Obvezno nezgodno zavarovanje obstaja za obratovodjo, če dosega ali presega enotna vrednost kmetijskega ali gozdnega obrata šil. 2.000,-. Če vsota ni presežena, tudi tukaj velja določilo, da pride v poštev obvezno zavarovanje tedaj, če se določena oseba pretežno preživlja iz donosa obrata. Poleg obratovodje so nezgodno zavarovani tudi žena/mož, otroci, vnuki, pastorki, tasti in snahe ter starši, stari starši, posvojitelji, tast in tašča ter mačeha in očim obratovodje, v kolikor so zaposleni na kmetiji.

Za obstoj ali neobstoj obveznega zavarovanja je v glavnih primerih merodajna enotna vrednost obrata. Ni torej merodajno lastništvo temveč gospodarjenje. Enotna vrednost se torej spreminja z dajanjem in jemanjem zemljišč v zakup; na primer se enotna vrednost poveča z jemanjem tujih zemljišč v zakup, kar seveda vpliva na obvezno zavarovanje. V tej zvezi je važno, da se zakupljene površine upoštevajo le z 2/3 enotno vrednostjo.

V praksi se pogosto dogaja, da vzame mož od žene v zakup kmetijske ali gozdne površine ali solastniške deleže ali cel obrat. V tem primeru je treba pristihi celotno enotno vrednost površin. To določilo velja tudi za zakupe med starši (starimi starši, pesvojitelji itd.) in otroci.

II. Prijavni predpisi:

Obratovodja je obvezan prijaviti

sebe in osebe, ki so glavni poklicno zaposlene v obratu (zakonec, otroci, vnuki itd.) v roku enega meseca pri pristojnem deželni uradu kmečkega socialnega zavarovanja. Prav tako je treba poslati odjavo v roku enega meseca po prenehanju obveznega zavarovanja.

Med trajanjem obveznega zavarovanja je treba javiti zavarovalnici v roku enega meseca vse merodajne spremembe. Sem spada med drugim tudi vsaka sprememba enotne vrednosti zaradi zakupa.

Prejemniki kmečke pokojnine morajo obvezno javiti nosilcu socialnega zavarovanja vsako merodajno spremembo razmer, zato morajo javiti tudi vsako spremembo obsega obdelovane zemlje.

Poleg obveznega javljanja so zavarovanci in upravičenci do prejemnikov tudi obvezni dajati podatke. Tako je potrebno na primer hraniti in na zahtevo predložiti na vpogled važna dokazila in listine (npr. zakupno pogodbo) in sploh dajati vse potrebne podatke. Kršitve prijavnih predpisov ter obveznosti do dajanja podatkov pomenijo upravni prestopek in ga okrajna upravna oblast lahko kaznuje. Poleg tega je v teh primerih zavod socialnega zavarovanja upravičen do pribitka k prispevku.

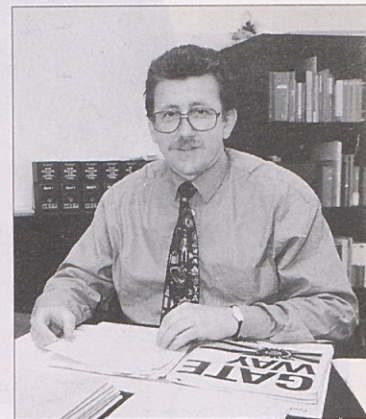
III. Izračun prispevkov:

Podlaga za izračun prispevkov obvezanca za bolniško in pokojninsko zavarovanje je tim. zavarovalna vrednost kmetijskega in gozdnega obrata. To je odstotek enotne vrednosti obrata in predstavlja izračunani mesečni dohodek iz obrata. Ker so prispevki odstotki zavarovalne vrednosti, je višina prispevka navsezadnje odvisna od enotne vrednosti podjetja.

IV. Oddaja obrata zaradi upokojitve:

Eden od predpogojev za dodelitev predčasne starostne pokojnine je med drugim tudi oddaja kmetije ali zmanjšanje dosedanje zaposlenosti.

Oddajo obrata ali zmanjšanje aktivnosti je možno doseči s predajo obrata na naslednika, s podaritvijo ali prodajo. Ni pa nujno potrebno, da se prenese lastništvo zemlje. Željeni uspeh se da doseči z oddajo zemljišč v zakup, z odstopom pravice užitka ali s priznavanjem pravice do gospodarjenja. Zakupna po-

godba naj bo vedno v pisni obliki. Tu je treba seveda upoštevati, da povzroča zakup celotnega obrata daljnosežne davčne posledice za zakupodajalca. Pogosto dajejo površine v zakup, da bi omogočili zakoncu lastno pravico do pokojnine. Preden se odločite za ta korak, dobro premislite vse socialnopravne in davčnopravne posledice.

V. Varstveni dodatek:

Varstveni dodatek naj bi zajamčil vsakemu pokojninskemu upravičencu določen minimalen dohodek. Če pokojnina dodatno z drugimi dohodki upokojenca ne dosega določene višine, se priznava varstveni dodatek (Ausgleichszulage).

K ostalim dohodkom spada med drugim tudi tim. fiktivni preužitek (Ausgedinge). Fiktivni preužitek se obračuna z odstotkom enotne vrednosti kmetijskega ali gozdnega obrata. Če je bil npr. obrat v zadnjih 10 letih pred ključnim dnevom oddan, oddan v zakup ali so bile priznane pravice do gospodarjenja, se prištejejo pri osebah, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z zakoncem in pri neporočenih osebah, mejni zneski (Richtsatz). Na podlagi povprečne enotne vrednosti zadnjih 10 se tako izračuna fiktivni dohodek iz površin, ki jih upokojenec ne obdeluje več, in se prišteje pokojnini. Izračun pokaže, ali ima upokojenec pravico do varstvenega dodatka ali ne. Nepomembno je, ali je upokojenec prenesel lastništvo ali je dal zemljišča v zakup. Tudi višina dejanske zakupnine ni pomembna. Če se je obrat predal pred več kot 10 leti, se priračuna dejanski dohodek.

VI. Zavarovanje za primer brezposelnosti:

Polkmetje morajo upoštevati, da nimajo pravice do denarnega nadomestila med brezposelnostjo, denarnega nadomestila med porodniškim dopustom ali denarnega nadomestila med dopustom, če vodijo kmetijski ali gozdni obrat z enotno vrednostjo nad šil. 54.000,-. Če želite ohraniti pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti, morate enotno vrednost (npr. z oddajo v zakup) pravočasno znižati pod zgoraj omenjeno vrednost.

Zdravniški
nasveti

Najpogostejše napake v vsakdanjem življenju starejših ljudi

je bolj prijetno piti tekočine z različnimi okusi, kakor samo čisto vodo; to je lahko zelo dolgočasno, če traja dalj časa. Na žalost tudi ne znamo več ceniti okusa čiste vode, ker smo že navajeni, da pijemo raje vode, ki so obogatene z različnimi minerali, to je mineralna voda, sadni sokovi, umetni sokovi itd., ki zdravju bolj škodujejo kot koristijo.

Lahko tudi omenimo, da dovajanje čiste vode v trenutku poveča koncentracijo z molekularnim nihanjem; zato je že navada po vsem svetu, da pijejo menedžerji na predavanjih stalno v majhnih požirkih čisto vodo.

Koliko tekočine na dan potrebujemo?

Iz izkušenj vemo, da starejši ljudje, ki leta uživajo premalo tekočine, izgubljajo občutek za žejo. Na sploh se ne smemo zanesti na žejo, ker ta pokaže le neko pomanjkanje. Žeja se pojavi,

ko nekaj primanjkuje. Piti pa bi morali, da ne pride do pomanjkanja in se žeja še ne pojavi. Zjutraj, takoj ko vstanemo, poživi na primer 1/4 l mlačne vode naša prebavila. Naj preizkušajo to predvsem vsi tisti, ki mislijo, da vpliva škodelica kave na odvajanje blata. V resnici aktivira prebavni sistem v 90% vseh primerov 1/4 l mlačne vode. Če je že kava nujno potrebna, potrebujemo po zajtrku še 1/4 l mlačne

vode. Ker se ne moremo zanesti na žejo, je najbolj enostavno, da pripravimo kar dva litra tekočine v vrču in jo uživamo čez dan. Pri glavnih obrokih pa naj ne bi pili, da ne preveč razredčimo želodčne kisline; meso prebavljamo namreč najbolje v kislem okolju. Običajno uporabimo tista dva litra tekočine nekako do 18., najkasneje do 20. ure zvečer. Tako nas ne ovira pri spanju povečano izločanje seča, ker ledvice izločajo že v dveh ali treh urah ustrezno količino seča. Lahko izpraznimo mehur še preden gremo spat in tako nas ne bo nič motilo pri nočnem spanju.

Na koncu naj naštejemo še vrsto prednosti zadostnega dovajanja tekočine glede določenih obolenj:

- pomaga pri motnjah prekrvavitve, kot je mravljinčavost rok in nog;
- poveča aktivnost;
- zmanjša utrujenost in napetost;
- znatno zboljša prebavo;
- manj nas zebe v noge in roke, ker ledvice dobivajo dovolj energije, to je tekočine;
- na sploh se poveča dobro počutje.

Dragi starejši ljudje! Bodimo srečni, da živimo v deželi, v kateri je zadostna zaloga čiste, zdrave pitne vode, in izkoristimo to dejstvo v prid našega zdravja.

Veliko uspeha pri natakanju vam želi

dr. Ivan Ramšak

Tudi v sadju je zelo veliko tekočine.

PIJEMO PREMALO?

Starejši ljudje uživajo običajno premalo tekočine

Ena naših glavnih napak v življenju je, da premalo pijemo. Skozi ledvice steče v 24 urah 180 l tekočine. Ledvice jo očistijo in dva litra od tega izločijo. Drugi razstrupljevalni sistem je naša koža, ki z znojem izloča tekočino. Zato priporočamo dejavnosti kot so šport, savna ali podobno, ki razstrupljajo telo. Po možnosti naj se namreč vsak dan obnovi vseh pet litrov telesne tekočine. Če gremo na primer v savno, izgubimo pri teh izvedbah približno tri litre tekočine, ki jo nadomestimo navadno s čisto vodo. To pomeni, da menjamo tako že 2/3 naše telesne tekočine.

Iz različnih raziskav vemo, da starejši ljudje dovajajo telesu na dan samo 1/2 l dobre tekočine, to je čaj, voda in podobno. Ker ne uživamo vsak dan juhe pri kosilu ali zadostne količine drugih vrst tekočin, dobiva telo premalo tekočine. Če se to dogaja samo določene dneve ali tedne, problem

še ni pereč. Dejansko pa uživamo leta in leta premalo tekočine; zato se medcelično tkivo in predvsem koža prezgodaj postara. Ravno kakovost kože je dober pokazatelj stanja tekočine v telesu. Če vzamemo kožo na licih med dva prsta in jo stisnemo, ne sme ostati stalna guba. Čas najbolj intenzivnega razstrupljanja so jutranje ure. Takrat lahko pomagamo ledvicam pri izločanju strupenih snovi z dovajanjem čiste vode. Žal pa takrat uživamo po navadi snovi, ki resorbirajo tekočino ali podpirajo izločanje vode, kot sta kofein in nikotin. Kava na primer pospeši izločanje seča, dodatno povečuje kislost in odvaja iz telesa dragoceno tekočino. Zato svetujemo tistim, ki potrebujejo jutranjo kavo zaradi nizkega krvnega pritiska, da popijejo pred zajtrkom in po možnosti tudi po njem četrt litra čiste vode. Glavni del uspešnih shujševalnih kur je običajno pitje določenih čajev v večjih količinah. Pri tem ni odločilno, kaj pijemo, ampak koliko tekočine uživamo. Različne vrste čajev pijemo, ker

Krista Krušič ima svojo ordinacijo v Celovcu, nasproti kapucinske cerkve (tel. 0463/501710)

Delovna terapija (ergoterapija) – pomoč pri zdravstveni rehabilitaciji

Krista Krušič iz Bilčovsa ima kot prva Korošica v Celovcu samostojno ordinacijo za ergoterapijo. Za Naš upokojenec na kratko opisuje, kje vse je možno s to delovno terapijo doseči zdravniške uspehe.

Samostojnost v dnevnem življenju je za vsakega človeka samoumevna. Če je vzrok za gibljivost telesa kaka bolezen ali celo nesreča, je po zdravniški oskrbi in poleg drugih terapij zelo potrebna pomoč tudi s strani ergoterapije.

Ergoterapija izvaja terapijo pri obolenjih ali po operacijah na roki, pri revmatičnih obolenjih sklepov, po možganski kapi ter mnogoterih drugih primerih, kjer je rehabilitacija velikega pomena. Če se za pacienta izkažejo vsakodnevna opravila kot oblačenje, slačenje, nega telesa, jesti in piti kot velik problem, potem svetuje ergoterapevtka, kako je možno izvedbo teh opravil olajšati. Potrebne so vaje in nasveti za samopomoč ter individualno izbrani pripomočki, ki olajšajo bolniku vsakodnevna opravila.

Ergoterapijo načeloma zapiše zdravnik. Za posvet o zaščiti

sklepov, ergonimični adaptaciji stanovanja ali delovnega mesta pa je možno obiskati ergoterapevko tudi brez zdravniškega priporočila. Na Koroškem sem trenutno edina diplomirana

ergoterapevtka, ki ima samostojno ordinacijo. Specializirana sem na bolnike po operacijah na roki, ortopedijo in revmatologijo. Terapijo načrtujem in izvajam zelo individualno. Terapija temelji na igri in kreativnosti delov roke, ker to bolnika še bolj motivira in mu posreduje občutek uspeha. Po potrebi izdelujem za roko tudi najrazličnejše opornice iz termoplastičnih materialov. Opornica je potrebna po operacijah, pri živčnih obolenjih, za izboljšanje moči mišic in gibljivosti sklepov.

Pogostokrat nudi opornica tudi oporo pri delu; če je potrebno, opornica zagotovi, da roka miruje. Dobro poučenemu bolniku so ti terapevtski pripomočki v veliko korist in zagotavljajo precejšen uspeh. Terapijo je možno izvesti tudi doma bolnika, če le-ta ne more v mojo ordinacijo.

Homeopatija kot alternativna medicina

Kadar zbolijo, ljudje večinoma mislijo, da so njihovi simptomi posledica bakterij, virusov, toksinov ali drugih povzročiteljev, ki so napadli telo. Homeopatija temelji na načelu, po katerem so simptomi pogosto posledica delovanja telesnega obrambnega mehanizma, ki odgovarja na napad; zaradi tega je bolje zdraviti tako, da povečujemo odpornost, ne pa tako, da potlačimo simptome.

Četudi z večino homeopatskih zdravil iz zelišč in mineralov zdravijo že stoletja, pa jih v homeopatski praksi uporabljajo z drugim namenom. Zdravnik predpiše bolniku z visoko vročino zdravila za zbijanje vročine, homeopat pa bo predpisal zdravilo, ki bi pri zdravem človeku temperaturo povišalo – ob predvidevanju, da je vročina način, s katerim

se telo bori proti bolezni.

Homeopati so tudi prepričani, da učinkovitost zdravila ne gre meriti po njegovi „moči“, kot v uradni medicini. Učinkovitost zdravila je mogoče povečati tudi tako, da njegovo moč navidezno oslabimo.

Zgodovina

Nekako pred dvesto leti se je

mlad zdravnik Samuel Hahnemann posvetil proučevanju biokemije. Med raziskavami je pričel preizkušati učinek nekaterih zdravil, ki so jih takrat pogosto predpisovali. Skušal je ugotoviti, kako delujejo nanj, če ni bolan.

Delovanje kinina

Na Hahnemanna je še posebno velik vtis napravil kinin, s kate-

rim so južnoameriški Indijanci uspešno zdravili malarijo, v Evropo pa so ga prinesli jezuitski misijonarji. Najbolj ga je presenetilo, da je dobil mrzlico, če je vzel dozo kinina; pravzaprav je dobil simptome, kakršne bi lahko pričakoval pri napadu malarije.

Hahnemann je na temelju svoje izkušnje sklepal, da simptomi malarije niso znaki bolezni, ampak znaki odpora, ki ga telo nudi bolezni. Pričel se je spraševati, ali ne bi to moglo veljati tudi za druge bolezni. Sam in s prostovoljci je prizkusil še druga zdravila in ugotovil, da so njegova predvidevanja točna. Zdravilo, ki je sprožilo določene simptome pri zdravem človeku, je bilo zdravilo za enake simptome pri bolnikih.

„Podobno s podobnim“

Princip homeopatije, kot ga je izrazil Hahnemann, je ta, da se podobno zdravi s podobnim. Sicer pa zamisel nikakor ni bila nova. Tako zdravljenje so lahko opazovali antropologi pri plemenskih vračih, četudi na drugačen način: simptome so včasih zdravili z zdravilnimi zeli, ki so bile podobne obolelemu organu npr. tako, da so rastlino, ki je imela ušesu podobne liste, dajali proti bolečinam v ušesu. Toda že zdravnikom Hipokratove šole je bilo znano, da se podobno zdravi

Alternativna medicina

s podobnim v Hahnemannovem smislu; to je bilo tudi eno od načel, ki jih je v renesansi oblikoval Paracelsus. Oče britanske medicine Thomas Sydenham je v 17. stoletju poudarjal, da je treba imeti simptome za znake boja telesa proti bolezni. To pomeni, je zatrjeval, da telo izloča vzrok za motnjo in tako omogoča ozdravitev.

Uradna medicina pa je še naprej razumevala simptome v smislu alopatskih načel, ki jih je postavil Galen v času Marka Avrelija v 2. stoletju. Tako so npr. mrzlico vedno zdravili tako, da so zbijali vročino. Le ena homeopatska praksa je naletela na delno priznanje: cepljenje majhnih otrok proti črnim kozam z majhnimi količinami izcedka bolnika, ki ima lažjo obliko bolezni. Razen redkih primerov so otroci preživeli.

Hahnemannove „potence“

Medtem, ko je Hahnemann v Nemčiji opravljal svoje raziskave, je dr. Edvard Jenner v Avstriji njegovo načelo po naključju še razvil. Ko je preizkušal, ali je kaj resnice v govorjenju starih žena, da mila oblika kravjih koz varuje človeka pred črnimi kozami, je uspel zbrati dokaze, ki so njegove kolege prepričali, da cepljenje z izcedkom kravjih koz varuje pred epidemijo črnih koz.

Če bi se Hahnemann osredotočil na homeopatsko zdravljenje in imunizacijo v najpreprostejšem smislu, se pravi v skladu s principom, da je treba podobno zdraviti s podobnim, bi ga danes imeli za enega največjih inovatorjev v zgodovini medicinske znanosti. Med raziskavami je Hahnemann odkril še nekaj: da *potenca* homeopatskega zdravila ni povezana z njegovo *močjo*, merjeno po običajnih metodah. Hahnemann je trdil, da postane zdravilo še učinkovitejše, če je razredčeno v destilirani vodi v razmerju 1:100.

Hahnemann pa ni ostal samo pri razredčenosti („potenci“, kot je temu rekel sam) ena proti sto.

Vzel je kapljico razredčene snovi in jo še naprej „potenciral“, dokler po znanstvenih merilih v raztopini ni ostala le še molekula prvotnega zdravila. Hahnemann je trdil, da je zdravilo šele tedaj zares učinkovito.

Načelo „potenciranja“ je bilo na videz tako protislovno, da ga je zavrnila velika večina zdravnikov. Načelo je tudi neizbežno povzročilo odpor izdelovalcev zdravil in lekarnarjev, ki so dojeli, da bodo ob dohodek, če se bo to krivoverstvo razširilo. Od leta 1810, ko je Hahnemann objavil svoj *Organon der Heilkunst*, uradna medicina prav do danes oporeka homeopatiji in jo pogostoma odkrito napada.

Postopek

Prvi obisk pri homeopatu se skorajda ne razlikuje od obiska pri zdravniku, razen glede določanja anamneze, ko je obširnejša in se dosti bolj ukvarja s pacientom kot posameznikom, ne pa toliko z boleznijo, zaradi katere trpi.

Diagnoza ni zgolj rezultat objektivnih testov, kakršnih se poslužujejo alopatski zdravniki pri razpoznavanju bolezni, temveč izvira bolj iz tega, kar homeopat vidi, občuti in sliši. Način, po katerem se homeopat odloči za način zdravljenja, je zelo podoben tistemu iz Hahnemannovega časa.

Čisto poseben pristop

Pred nekaj leti je Homeopatski sklad za raziskave in izobraževanje zaprosil zdravstvenega dopisnika pri nekem listu, ki je bil tudi sam zdravnik, naj napiše objektivno reportažo o homeopatiji. Reportažo so nato objavili kot posebno brošuro z naslovom *Medicine in the Round*. Novinar kot najopaznejšo značilnost, ki jo je odkril med pisanjem reportaže, omenja „zdravnikov odnos do pacienta“. Podobno kot pri uradni medicini je najprej na vrsti anamneza novega pacienta, „toda jemanje anamneze poteka nekako drugače. Ne upoštevajo samo diagnostičnih simptomov, ampak tudi pacientovo osebnost in konstitucijo – telesno in duševno – kot se odraža v temperamentu in razpoloženju.“ Upoštevano je tudi to, kaj pacient mara in česa ne; „pacient je zaradi prehlada vznemirjen, upira se mu vsaka maščoba, kadar je bolan, hoče biti sam – vse take informacije zapišejo in jih primerjajo, tu se na podlagi te-

ga odločajo za način zdravljenja“.

Nujno mora homeopat sklepati o zdravilu. Kako se izbira zdravilo, je opisano v delu Homeopatsko predpisovanje (*Homeopathic Prescribing*) Adolfa Voegelija. Celo pri navadnem prehladu temelji izbor ne le na vrsti prehlada in stopnji simptomov, temveč tudi na načinu življenja in osebnosti prehlajenega. Orešček loganiaceje se na primer najpogosteje predpisuje ob začetku prehlada in to sredstvo je „še posebej učinkovito pri tipu ljudi, ki ustrezajo temu zdravilu – to so tisti, ki postanejo kolerični in razdražljivi, če so prisiljeni ostati doma, ki živijo pod velikim pritiskom zaradi dela in zaradi tega ne prenašajo prehlada“; *arsenicum album* „je še posebej prikladen za suhljate ljudi, ki so zmrzljivi, in jim primanjkuje energije; to je eno od maloštevilnih zdravil, ob katerem prehlajen človek okreva v topli sobi“; *pulsatillo* pogostoma predpisujejo „proti koncu prehlada“ in je najučinkovitejši „pri ljudeh, ki so občutljivi za pripombe“.

Pripravljanje zdravil

Sledi pripravljanje zdravil. Če je zdravilo v trdnem stanju, ga bodo zdrobili v možnarju z neaktivno sestavino, če je tekoče, ga bodo razredčili v destilirani vodi in mešali s posebno napravo, dokler raztopina ne bo pripravljena. Zdravilo pripravijo do tiste stopnje-„potence“, ki jo ima homeopat za potrebno.

Homeopati se glede potrebnega potenciranja ne strinjajo. Potenca, ki ustreza delu zdravila na 99 delov razredčila, je označena z „1 C“, proces pa lahko poteka še naprej, do potence „10 C“ ali celo do „2000 C“. Zaradi tega je očitno, da ljudje, ki niso obiskali homeopata, ne kupujejo homeopatskih zdravil – čeprav jih je moč kupiti vedno več. Obstajajo tudi publikacije s popisom zdravil za različne simptome, od tvorov do rumene mrzlice, toda večinoma so namenjene homeopatom.

Homeopatska zdravila je treba varovati pred onesnaženjem. Hraniti jih je treba v nepredušnih posodah in jih izpostavljati zraku samo toliko časa, kolikor je potrebno, da jih vzamemo iz embalaže in zaužijemo. Z drugimi zdravili naj jih ne bi jemali (četudi so o tem mnenja različna). Nekateri homeopati prepovedujejo na primer kavo, sladkarije in druga poživila.

Homeopatska zdravila so različnih oblik: tablete, praški, zrna, tinkture in mazila. Potenca zdravila in pogostnost jemanja je najprej zadeva homeopatovega mnenja, pa tudi pacientovih izkušenj in zdrave pameti.

Primeri

Homeopatski praktiki menijo, da homeopatija ponuja terapevtske alternative za skoraj vsa zdravila uradne medicine, pa tudi zdravila, ki so na splošno boljša in manj nevarna. Večina homeopatov priznava, da močno alopatsko zdravilo, na primer ustrezen antibiotik, lahko ostane na voljo takrat, ko bolezen ogroža življenje, na primer pri virusni infekciji. Toda bolniki, ki pridejo k homeopatu, večinoma pričakujejo, da bo sposoben ugotoviti in ozdraviti prav vsako bolezen.

Samopomoč

Kupiti je mogoče „zavoj prve pomoči“, v katerem je deset ali več standardnih homeopatskih zdravil z navodili, kako zdraviti večino lažjih motenj – prehlad, slabo prebavo, morsko bolezen in podobno. Homeopati temu ne nasprotujejo, toda uporabnike opozarjajo, naj se ne zatekajo k „prvi pomoči“, dokler se ne seznanijo z nekaterimi splošnimi dejstvi o homeopatiji in dokler si niso na jasnem o lastnih potrebah, kajti nekatera od standardnih homeopatskih zdravil niso primerna prav za vsakogar.

Nekatera standardna zdravila imajo imena, ki vzbujajo strah, npr. *nux vomica* (orešček loganiaceje) ali *arsenicum* in bi lahko bila tudi smrtno nevarna, če bi jih jemali nerazredčena taka, kakršna pridobijo iz strupenih rastlin, na primer iz volčje češnje ali iz toksičnih mineralov. V homeopatskih količinah pa niso nevarna. Glede na stopnjo, ki jo je dosegla priznana medicina, ki se opira na močna zdravila z vse preveč pogostimi škodljivimi stranskimi učinki, je moč homeopatije prav v tem, da obstaja ena vrsta neprijetnih reakcij, na katero opozarjajo vsi homeopati, naturopati in drugi praktiki naravnega zdravljenja. Spodbujanje človeškega telesa, naj izloči škodljive snovi, je lahko nekaj časa silovito, spremlja ga bruhanje ali driska, pojavita pa se lahko tudi osip in srbečica. Toda to niso stranski učinki, temveč samo znamenje, da je zdravljenje učinkovito.

ZDRAVNIKI NA JUŽNEM KOROŠKEM, KI SE UKVARJAJO S HOMEOPATIJO

- Dr. Elisabeth AISTRICH, zdravnica za splošno medicino, Florian-Gröger Str. 2/7, Celovec, tel.: 0463/54697
 Dr. Robert BERGER MR., zdravnik za ženske bolezni, Neuer Platz 5/II, Celovec, tel.: 0463/513233
 Dr. Erwin Frimmel, zdravnik za ženske bolezni, St. Veiter Str. 4/3, Celovec, tel.: 0463/54746
 Dr. Wolfgang Kühnl, zdravnik za splošno medicino, Koschatstr. 8, Celovec, tel.: 0463/501789
 Dr. Mario MAYRHOFER, zdravnik za splošno medicino, Villacher Str. 91, Celovec, tel.: 0463/230647
 Dr. Erfried PICHLER, zdravnik za splošno medicino, Sterneckstr. 10, Celovec, tel.: 0463/511573
 Dr. Marina PIRKER, zdravnica za splošno medicino, Villacher Str. 47, Celovec, tel.: 0463/23354
 Dr. Charlotte RIEDER, zdravnica za splošno medicino, Deutenhofenstr. 8, Celovec, tel.: 0463/57686
 Dr. Hartwig RIEDER, zdravnik za notranjo medicino, Neuer Platz 7, Celovec, tel.: 0463/55716
 Dr. Michael ROBIN, zdravnik za splošno medicino, Glasergasse 2, Celovec, tel.: 0463/56805
 Dr. Ilse SCHMID, zdravnica za splošno medicino, Heiligengeistplatz 4, Celovec, tel.: 0463/54170
 Dr. Robert SCHMIDHOFER, zdravnik za splošno medicino, Benediktinerplatz 3, Celovec, tel.: 0463/516816
 Dr. Sieglinde SORSCHAG, zdravnica za splošno medicino, St. Veiter Str. 41, Celovec, tel.: 0463/515655
 Dr. Peter TRENKWALDER, zdravnik za notranjo medicino, Viktringer Ring 1A, Celovec, tel.: 0463/310878
 Dr. Doris ÜBELEIS, zdravnica za splošno medicino, Krobathgasse 8, Celovec, tel.: 0463/57161
 Dr. Gerhard WEBER, zdravnik za ženske bolezni, Viktringer Ring 1A, Celovec, tel.: 0463/310877
 Dr. Patricia WINKLER-PAYER, zdravnica za splošno med., Benediktinerpl. 7, Celovec, tel.: 0463/516926
 Dr. Hermann LEBER, zdravnik za splošno medicino, Kinderdorfstr. 2, Moosburg, tel.: 04220/2585
 Dr. Edith DEFNER, zdravnica za splošno medicino, Sonnenhangstr. 81, Kotmara vas, tel.: 04220/2585
 Dr. Wolfgang GUCHER, Velikovec, hiša zdravnikov, tel.: 04232/2326
 Dr. Erwin BERGER, zdravnik za splošno medicino, Beerenweg 4, Škocijan, tel.: 04239/2480
 Dr. Emil SMOLNIG MR., zdravnik za splošno medicino, Grabalja vas 60, Škocijan, tel.: 04239/2501
 Dr. Peter SMOLNIG, zdravnik za splošno medicino, Vinograd 16, Miklavčevo, tel.: 04237/2023
 Dr. Juraj PAJED, zdravnik za splošno medicino, Hauptplatz 79, Železna Kapla, tel. 04238/8180
 Dr. Harald STOSSIER, zdravnik za splošno medicino, Toppelsdorf 40, Žihpolje
 Dr. Ulf BÖHMIG MR., zdravnik za splošno medicino, Kogelweg 1, Kriva Vrba, tel.: 04229/2528
 Dr. Michael BÜRGER, zdravnik za splošno medicino, Markus Pernhardstr. 15, Vrba, tel.: 04274/2645
 Dr. Sigrid WOLBANK, zdravnica za splošno medicino, Göriacherstr. 8, Vrba, tel.: 04274/2883
 Dr. Holger SARLAY, zdravnik za splošno medicino, Sonnental 92, Vrba, tel.: 04274/52866
 Dr. Robert STANITZNIK, zdravnik za splošno medicino, Mößbacher str. 3, Vrba, tel.: 04274/3716
 Dr. Otto HOFER-MOSER, zdravnik za splošno medicino, Rožek 19, tel.: 04274/4340
 Dr. Maria ACHE, zdravnica za splošno medicino, Kölnhofsiedlung 46, St. Veit
 Dr. Wolf ARRCIH, zdravnik za ženske bolezni, Klagenfurter Str. 20/I, Beljak, tel.: 04242/22255
 Dr. Sabine LEPUSCHITZ, zdravnica za splošno med., Ludwig-Walter-Str. 26A, Beljak, tel.: 04242/318618
 Dr. Ortwin RAINER, zdravnik za splošno medicino, Warmbader Allee 11A, Beljak, tel. 04242/57239
 DDr. Michael RUMPOLD, zdravnik za splošno medicino, Widmannngasse 32/I, Beljak, tel. 04242/23966
 Dr. Karl-Hans STEINER, zdravnik za ženske bolezni, Peraustr. 33/I, Beljak, tel.: 04242/219330
 Dr. Sieghard WILHELMER, zdravnik za splošno medicino, Rankengasse 15, Beljak, tel.: 04242/52378
 Dr. Traude WEBER OMR., zdravnica za splošno medicino, Postgasse 3, Beljak, tel.: 04242/28548
 Dr. Hans SMETANA, zdravnik za splošno medicino, Škofiče, tel.: 04274/2519
 Dr. Elke PLESCHBERGER, zdravnica za splošno medicino, Ričarja vas

Iz življenja
 Društva
 upokojencev
 Pliberk

Uspelo mednarodno srečanje upokojencev

Ko smo več ali manj srečno prestali mokre pasje dneve in se skoraj ves september gredli v toplih prostorih, se malo ozrimo nazaj. Prvi izlet je bil še le 10. avgusta v slabem vremenu na Reißeck. Zanimive so velike gradnje in naprave v teh gorah z jezovi in zbiranjem voda za proizvodnjo električne energije. Neverjetno, kaj zmoreta danes tehnika in znanost!

Jormak – sejem

Tudi letos smo imeli upokojenci svoj dan v šotoru društva „Edinost“. Vsako leto je večja udeležba in ponudba dobrin. Na ta pliberški jormak prihajajo ljudje iz cele Podjune in Mežiške doline. Kot že nekaj let, smo imeli upokojenci svoj dan, ko avtobusi pripeljejo starejšo „mladino“ in na mah je šotor poln. Lep in zanimiv je bil v kulturnem programu nastop društva Šmarje pri Jelšah, ko je folklorna skupina uprizorila stare kmečke plesne običaje v starih kmečkih oblekah ob spremljavi harmonik dveh deklic, nato pa je mladina s Kozjega zaplesala v živahnih ritmih. Ženska skupina je prepevala narodne pesmi pod vodstvom gospe tajnice Ivanke Vehovar. Tudi letos je bil živahen srečolov, saj so bili bogati dobitki: 1. sedemdnevni zdravstveni dopust v Termah Lendava, 2. Vestnikov Hit v Umagu, 3. dve žimnici in 4. pol prašiča. Društvo se številnim podpornikom pri zbiranju daril iskreno zahvaljuje!

Pliberški upokojenci se zelo

radi udeležujejo „Matjaževga“ žegnanja. Vedno imajo kvaliteten program z vrhunskimi umetniki, tako v petju, glasbi in nastopih plesov oziroma baleta.

Gospa Marija Žele v Dobu je 18. avgusta slavila svoj 80. rojstni dan še čila, zdrava in vedno nasmejana. Društveniki so jo obiskali in ji voščili z željo, da bi še mnogo let ostala krepka in zdrava!

Smrtni slučaj

V vsaki številki upokojenca se moramo, žal, spomniti naših rajnih, ki so nas zapustili in šli v večnost. Tokrat je preminil Jože Blažej z Letine. Tudi upokojenci globoko sočustvujemo z ženo Doro, sinovoma in vnuki! Pokojni Jože je bil nadvse dober mož in ljubeč oče. Številno sorodstvo in sosedje ga bodo zelo pogrešali, ker je bil do vseh vljuden in postrežljiv. Naj mu bo obilo povrnjeno!

Vaški praznik

Šmihelsko Katoliško prosvetno društvo je letos že pet-

najstič priredilo vaški praznik. Na njem prikazujejo stare kmečke običaje, na primer, kako so si sami na preprost način izdelovali razna orodja in pokazali njih uporabo. Vaški praznik je pravo ljudsko slavlje za spodnji del Pod-

Meseca avgusta so bili naši upokojenci na izletu v dolino Reißeck.

S srečolovom imajo upokojenci vsako leto posebno veselje; letošnje nagrade so bile posebno bogate.

Ob jedaci in pijači je bilo srečanje upokojencev zelo zabavno in je trajalo ves popoldan.

Tudi za bogat kulturni program je bilo poskrbljeno. Med drugim je plesala tudi folklorna skupina.

Radio „Koroška“ iz Slovenije se je v živo javila z mednarodnega srečanja upokojencev.

Glavno nagrado Našega tednika je dobila gospa Neža Lubas iz Vogrč, ki se bo zdaj peljala na dopust v lendavske toplice.

june, saj se zbere številno ljudstvo vseh starosti, tako mladi kakor starejši.

Naše agilno društvo izgrajuje društvene prostore iz samega idealizma. Nešteto ur in prostega časa žrtvuje mladina v prid domače prosvete. Gornilna sila je neumorni predsednik Karel Gril s svojimi sodelavci, tako tajnica gospa Lenčka Budin, ter številna mladina, ki že sama dela svoje projekte, predvsem na lutkovnem področju. Seveda na tem prazniku vedno sodelujeta zbor „Gorotan“ ter godba „Korenika“; obe skupini vodi Albert Kraiger. Želimo le, da bi tudi v prihodnje imeli vedno tako lepo vreme, kakor je bilo letos, saj to razpoloženje dvigne!

Alojz Krištof

Iz življenja društva upokojencev Podjuna

Izlet je podjunske upokojence vodil na zgodovinska tla v dolino reke Soče v Slovenijo, kjer so slišali mnogo o krvavi zgodovini te doline in spoznali tudi njeno lepoto.

Kulturni in zabavni jesenski izlet na zgodovinska tla v Kobarid

Dolina reke Soče je bila cilj izleta naših podjunskih upokojencev, ki so se namenoma podali v ta zgodovinsko tako znani slovenski kraj.

Društveni odbor je za letošnjo jesen določil vožnjo v dolino reke Soče in goriško Brdo v Sloveniji. Zanimanje članov je precejšnje. Avtobus in kombi sta bila do zadnjega sedeža zasedena, nekateri člani pa so morali zaradi pomanjkanja prostora ostati celo doma.

Ker je bila proga tokrat nekoliko daljša, smo se odplejali že ob 6. uri zjutraj. Po dolgi deževni dobi je bil kot nalašč 26. september sončen. Na naši vožnji smo morali čez dva mejna prehoda, najprej pri Vratih v Italijo in kmalu nato čez Predel v Slovenijo. Tam smo se tudi za nekaj minut ustavili; kljub soncu je bilo precej hladno, saj leži Predel tisoč metrov nad morskó višino. Razgled pa je bil čudovit: pred nami je mogočni Mangart, ki je bil že ovit s snežno odejo. Od Predela smo se peljali po zelo strmi cesti v mesto Bovec, kjer se srečujejo ljubitelji raftingšporta iz cele Evrope. To je tista športna panoga, kjer se vozijo s

čolnom športniki po deroči Soči, kar je izredno nevarno. Že marsikdo je tam pustil svoje življenje. Od Boveca naprej se odpira cela Soška dolina, ki ima zelo krvavo zgodovino.

Naš član društva dr. Vrbinc je med potjo pripovedoval o tragediji prebivalcev te doline in o znanem goriškem slavčku Simonu Gregorčiču, ki je prerokoval, da bo nekoč tekla od krvi rdeča Soča. In res, tako se je zgodilo med prvo svetovno vojno. V teh krajih in gorah je padlo 1,2 milijona vojakov in civilistov. Polovica je bila Italijanov, polovica pa Avstrijcev vseh različnih naordnosti tedanje monarhije. Pesnik Simon Gre-

gorič, kateremu so v njegovem rojstnem kraju v Kobaridu postavili mogočen kip, je bil duhovnik in je bil menda zaljubljen v mlado učiteljico. Tedaj je napisal tudi zelo veliko ljubezenskih pesmi kot so to „Sinoči je pela“ ali „Sinoči je na vrtu plela“. Tudi po 150 letih so njegove pesmi še žive v narodu.

Mesto Kobarid je bil naš prvi cilj. Najprej smo si ogledali muzej, ki prikazuje vse vrste orožja prve svetovne vojne, izvorne slike bitk in nepopisne tragike nedolžnih vojakov v tej soški fronti. Ogledali smo si tudi kratek film o tej veliki moriji. V gorovju še menda danes vedno spet najdejo vse

vrste predmetov in kosti padlih vojakov.

Po tem ogledu smo šli v bližnjo restavracijo na kosilo, nato pa v vinski kraj Goriška Brda. To bi naj bil največji vinski kraj z najboljšim vinom Evrope. Ker so imeli domačini ta dan polne roke dela s trgatvijo, niso imeli časa, da bi nas pogostili z domačimi specialitetami, dobili pa smo dovolj dobrega domačega vina in komaj so zmogli nositi litre našim žejnim upokojencem. Še bi sedeli, toda čas nas je priganjal, saj je bilo treba kreniti proti domu. Na poti domov smo zvedeli še marsikaj zanimivega od Vladimirja Wakouniga in Katice Marketz, ki je načela eno pesem za drugo, tako da smo praktično peli vso pot domov. Ko smo prišli na Koroško, smo v restavraciji ob avtocesti še enkrat počivali in se okrepčali. Sienčnikov šofer Francej nas je nato pripeljal varno domov, prav tako naš blagajnik Peter Stern, ki je vozil s kombijem.

Po tem uspešnem izletu vabimo vse upkojence že na naslednjo skupno prireditev in naslednji izlet.

PIŠE MARTIN KOMAR

Celovec leta 1832 – v dobi bivanja dr. Franceta Prešerna v Celovcu

Celovec je štel po popisu iz leta 1831 12.421 prebivalcev: notranjemu mestu je treba prišteti: Šent Vidsko, Velikovško, Beljaško in Vetrinjsko ter nekaj bližnjih okoliških vasi kakor Št. Peter, Št. Rupert, Št. Martin.

Mesto, ki je bilo vse do franco-ske dobe obdano z zidom, je imelo šest velikih trgov: Novi in Stari trg, trg sv. Duha, benediktinski ali lesni trg, kardinalski in trg za seno, šest malih trgov, med drugim sadni in mesni trg ter 32 ulic.

V mestu je stalo 455 hiš, v predmestjih 273 in v 10 okoliških vaseh 166 hiš. Hiše so bile po največ enonadstropne, le redko dvonadstropne, ki so bile po veliki večini pokrite s škodljami. V Prešernovem času je pa bilo morda že kakih 50 do 60 hiš kritih z opeko, mestni statut je za bodoče dopuščal le take strehe. Mesto je bilo dobro preskrbljeno s strelovodi, ki so moleli v nebo kot jambori ladij, tako, da je tujec od daleč mislil, da se bliža morskemu mestu. Za razsvetljavo ulic je skrbelo 500 latern, čiščenje mesta od snega in ledu se je oddalo dražbenim potom. Izvrstno je delovala požarna bramba, tako da 40 let nazaj ni bilo večjega požara, četudi so bile hiše krite s škodljami.

V mestu je živel 26 duhovnikov, prav toliko benediktincev, 16 kapucinov, 67 članic ženskih redov, 271 plemičev, 211 uradnikov in 477 meščanov (trgovcev, obrtnikov, umetnikov in podobno). Protestantov je bilo 30 do 40, vsi ostali so bili katoličani.

V mestu so delovale 3 zavarovalnice, v glavnem tržaška Azienda Assicuratrice.

O šegah in običajih poroča takratni pisec Schultes takole: Okolje v mestu je kazalo precejšnjo stopnjo omike. Nemška govorica, ki se je bolj često govorila kot v drugih mestih, je spominjala na „kranjsko pojočo govorico“, ki se je tudi slišala pri navadnih ljudeh. Med plemstvom se opaža sosesčina Italije; delovni razred prikazuje v jeziku in obleki vpliv iz Kranjske, ki se

France Prešeren je bil leta 1832 v Celovcu

pokazuje na rjavih rekelcih Slovencev (Wenden), ki prihajajo ob nedeljah v mesto, da uživajo svojo pijačo, ki se imenuje olje (Steinbier), vriskajo in pojejo. Malo se vidi malomeščanskega, visoka ravan se opaža zlasti v kavarnah, ki so izvenredno elegantne.

Celovec je imel v Prešernovih časih zgolj oblastvo okrožnega urada: leta 1825 se je celovško okrožje vključilo v Ilirijo, ki je imela v Ljubljani svoje središče. Pač pa je imelo v Celovcu sedež notranje avstrijsko-primorsko apelacijsko in krimalno nad sodišče, pod katero je spadala tudi Ljubljana. Prav zaradi te sodne organizacije je moral Prešern priti v provincialni Celovec, da položi svoj odvetniški izpit. Politično središče pa je bilo tedaj za Kranjsko in Koroško v Ljubljani, katero stanje je trajalo vse do leta 1849.

Mestni svet (magistrat) je obstojal iz 24 voljenih svetnikov z županom na čelu; podrejen je bil okrožnemu uradu.

Licejska knjižnica je posedovala približno 26.000 zvezkov. Delovala je c. kr. družba za kmetijstvo in umetnost na Koroškem, pri kateri je uspešno sodeloval

prof. Ahacelj, ki se dvakrat omenja kot za koroško prirodoslovje zaslužen mož, ki je z nenehno ljubeznijo in lepimi uspehi predaval matematiko.

Tiskarna Kleinmayr je izadala od 1. 1. 1777 dvakrat na teden „Klagenfurter Zeitung“, „Carinthia“ je začela izhajati že leta 1811, „Kaerntnerische Zeitschrift“ leta 1818; ti časopisi in revije predstavljajo znanstveno plat koroškega kulturnega življenja.

V mestu so poslovale 4 knjigarne. Delovalo je društvo za prijetno zabavo (Cazino), ki je nudilo ob pustu kar tri velike zabave: društvo je imelo 140 do 180 članov. Delovalo je tudi gledališče, ki ga je Prešern obiskoval, kakor izhaja iz njegove korespondence.

Pri podrobnem opisu gospodarstva pisec Herman obžaluje, da Drava ne teče v Jadransko morje, kar bi bilo velikega pomena za Celovec, ki bi se tako razvil v veliko trgovsko mesto.

Ko je bival leta 1832 Prešern v Celovcu, so poslovale tri lekarne, 12 pekarn, 4 slaščičarne, 13 producentov stare pijače („ua“), 4 brivci, 18 mesarjev, 2 prodajalcev sadja, 2 ključavničarja, 46 krojačev, 10 mizarjev, 4 urarji, 39 gostilničarjev, ki so prodajali vino, 29 onih, ki so točili pivo, ki se mu pravi „u“ in končno 12 advokatov.

V Celovcu je izhajal poleg že imenovane „Klagenfurter Zeitung“ in „Kaerntnerische Zeitung“ še tednik „Carinthia, Ein Wochenblatt für Vaterlandskunde, Belehrung und Unterhaltung“, ki je bila nemara najstarejša revija v Srednji Evropi: ob Prešernovem času je štela že 22. letnik. Leta 1832 je prinašala ta koroška revija še slovenske prispevke, četudi bolj redko, saj je bil list ob ustanovitvi zamišljen

Iz naše zgodovine

kot skupno domovinsko glasilo obeh narodov na Koroškem; Urban Jarnik je prva leta mnogo objavljaval v tem koroškem tedniku. Jernej Levičnik (1808–1883), tedanji bogoslovec v Celovcu, objavlja v prvi številki priložnostno pesem „Obzhtleji“ prvi dan leta 1832, v 9. številki „O prasniku Shtirdeseto – letniga Zesarstva Franza I, 1. dan Sushza 1832“ (L. k.). Prav v isti številki objavlja S. (Zupan Jakob) pesem: Franu Craliu, Ilirjanou Mnogo letie“, v številki 12 objavlja isti pesnik prigodnico plemiču Schmidburgu guvernerju Ilirije: „Dravljanam Savljani“. Pesmi je priložen nemški prevod. Nek Lubomir objavlja simpatično recenzijo: Erfreuliche Erscheinung in der slov. Literatur o Murkovich knjigah: „Handwörterbuch“ in „Kurze Sprachlehre für Deutsche“. Jarnika, ki je bil tedaj župnik v Blatogradu, imenuje najbolj zaslužnega koroškega slavista, ki pripravlja z veliko vnemo in pridnostjo svoj Etymologikon, ki se je že tiskal pri Kleinmayerju. V 19. stoletju je tiskarna Leon tiskala številne slovenske knjige v Celovcu. V dokaz glej dr. Theodor Stratil: Bibliographie der im Herzogtume Kärnten bis 1910 erschienenen Druckschriften.

Isti pisec objavlja v številki 12 obširno poročilo o Jarnikovi omenjeni knjigi: Pisec hvali avtorjevo temeljito jezikovno znanje in njegovo neutrudljivo jezikovno raziskavanje ter ga imenuje kot „slavno znanega gospoda župnika Urbana Jarnika, ki postavlja slovenski jezik z ocenjenim delom na visoko ravan kulture (omike).“

Vse te pesmi in članki so bili objavljeni v času, ko je bival Prešern v Celovcu. Knjige Murnikov in Jarnikov pa ravno tako omenja Prešeren v svoji korespondenci.

Teritev je bila nekoč družabno srečanje

Šege in navade na Koroškem

Med nekdanjimi jesenskimi opravili je posebno teritev slovela po izredno številnih starih šegah in navadah.

Sam se še dobro spominjam, kako so na južnem Koroškem vsaj do druge svetovne vojske sejali lan – v Rožu in na Gurah mu pravijo „pradvò“ (= predivo) – in konopljo. Na jesen so ju „popipali“, povezali v „pušle“ (šope) ter spravili domov. S „hriflnom“ (grifelnom), tj. z grabljam ali glavniku podobno pripravo, so v Rožu in na Gurah, podobno pa tudi drugje, odstranili semenske glavice od steblovja, lanene seme pa peljali „na stope“, da so „naphali“ domače jedilno in zdravilno laneno olje. Laneno in konopno steblovje so „prestrli“ po travnikih, da se je „uležalo“. Uležano steblovje so spet povezali v „pušle“ ter spravili pod streho, kjer je čakalo na teritev. Namen teritve pa je bil, da so iz lanenih in konopnih stebel dobili nežna vlakna, predivo, ki so ga predice nato okrtale v prejo, kot prejo spredle v niti, iz katerih je tkalec naredil domače platno ali prt.

Teritve so se začele šele v pozni jeseni o sv. Uršuli (21. oktobra) ali pa šele po Vseh svetih, ko je bilo delo na polju že v glavnem končano. Vabili so terice od blizu in daleč. Njihovo število se je ravnalo po tem, koliko lanu in konopelj je bilo. Navadno so zaposlili deset do dvanajst, pa tudi več teric. Pri izbiri teric se je gospodinja ozirala po stari šegi na želje vaških in sosednih fantov.

Teritev je bila povsod imeniten domač praznik. Ponos vsake gospodinje je bil, da so ji terice natrle čimveč prediva za preskrbo z domačim platnom. Terice so šle navsezgodaj na delo, pogosto že ob kakih dveh ponoči. Po izdatnem zajtrku so šle s trlicami pod pazduho, skoraj praznično oblečene, na terišče zunaj vasi. Spotoma so jim ponekod nagajali vaški fantje, jim nastavljali polena na pot ali pa napeli vrv čeznjo, da so se dekleta spotikala, ter jih strašili z oponašanjem živalskih glasov, kakor poroča Josip Šašel. Zastavljanje poti nas spominja na t. i. „zape-njanje“ ali „šranganje“, tj. obredno zadrževanje svatov na poti k

poroki. Narodopisci tolmačijo to šego kot obredno čaranje za odvritev nevoščljivih zlih duhov, oponašanje živalskih glasov pa bi utegnilo pomeniti, da so si naši prednik v predkrščanski dobi zle duhove morda predstavljali v živalski podobi, kakor meni Georg Graber.

Na terišču zunaj vasi je bila, primerno oddaljena od hiš, iz kamna zidana terična jama ali „fištrna“, kakor ji pravijo na Radišah in v Podjuni. Pri Zilji ji pravijo „frnjača“. Bila je približno dva metra dolga in enako široka, pa kake tri metre globoka, segala je kaka dva metra v zemljo. V njej je gospodar zakuril s štori in bukovimi ali drugimi grčami primer-no močan ogenj. Na obzidju jame je bil lesen okvir iz tramov, ki so imeli vdolbine. V nje so čez jamo vzporedno položili 3 do 4 cm tolste drogove, na katere so „prestrli“ lan in konoplje. Skrb za terično jamo so izročili navadno starejši, izkušeni terici, ki so ji pravili „ta suha“ ali „suhla“ ali „suha baba“. Od nje je bil v veliki meri odvisen potek teritve. Bila je „kakor matica pri bčelah“, mi je dejal kmet Lambert Pisjak (1899–1962), p. d. Pridovnik na Radišah, ko je pripovedoval o tericah. Vse se je sukalo okli nje. Morala je biti skrbna, pa tudi kratkočasna. Skrbela je za to, da se lan in konoplja nad ognjem nista vnela, pa tudi, da se

nista prepočasi sušila, da tericam ni zmanjkalo dela. Terice so ob terični jami našle pripravljeno t. i. „kozo“, dolg tram z vdolbinami, vsaki vdolbini nasproti pa v zemljo zabit kol z vdolbino. Med kozo in kol je vsaka terica stisnila in pripela trlico. Daleč naokoli se je razlegel ropot trlic, vmes pa vik in krik in smeh prešernih teric, ki se jim marsikaj ni štel v greh in so imele med teritvijo posebne pravice. Znan je bil rek: „Ose in terice je treba pri miru pustiti“. Trdili so o njih, da so bile zmerom lačne, nenasitne. Rade so norele. Nihče ni bil varen pred njimi, če je prišel mimo terišča. Temu so pripele v svoji objestnosti „lanen rep“ (pest prediva) na jopič, drugemu neopazeno nasule pezdirja v žepe, spet drugega so vrgle na tla, ga odrgnile s prejo in tulovo ter mu je še natlačile pod obleko ipd. Komur so pripele na jopič s prejo povit „pušlec“ (šopek) iz rožmarina in roženkravta, ta se je moral stegniti v „tošn“, „haržat“, tj. žep, in odšteti odkupnino, srečen pa je bil fant, ki so mu terice poslale „pušlec“ na dom. Šopek je pomenil vabilo na večerno sklepno slavlje po končani teritvi. Ponekod so terice pošiljale fantom namesto šopka „korpič“ (košarico) z rožami in raznimi darovi. Na Radišah so položile v korpič po navadi steklenico strdenega žganja in toliko šopkov, kolikor fantov so pričako-

vale na večerno slavnost. Dve prav smešno napravljeni terici sta zanesli korpič posebno priljubljene-mu fantu z vabilom, naj pripelje zvečer s seboj svoje prijatelje in godca. Ziljanke so z istim naročilom poslale izbranemu fantu „rogou“ (rogelj), tj. vršiček češpljevega drevesca, na katerem so bila nataknjena jabolka, okrašena z zelenjem. Na roglju niso smele manjkati cigare. V Podjuni so terice prilagale pušlcem tudi posebne verze, podobno tudi v Št. Ilju ob Dravi, kakor poroča Niko Kuret (PLS III 74).

Teritev so povsod zaključili s pojedino, ki so ji ponekod pravili „babja hojset“. Po končani teritvi so se v Rožu, kakor poroča Josip Šašel, zvečer oglasili vsi „teračniki“, fantje, ki so dobili od teric „korpič“ s pušlcem. Prinesli so s seboj vina in pripeljali godca. Po večerji so rajali do jutra, nato pa so teračniki pospremili dečle domov in jim nesli trlice.

Pri Zilji so svoj čas, kakor poroča Franz Franziszi (1825–1920) v posebnem opisu ziljske teritve (Kärntner Alpen-fahrt, 135), zvečer proslavili teritev z obilno pojedino, pri kateri je gospodinja običajno postregla z rezanci, prekajenim mesom in kislim zeljem, s prosenimi jegličji, tj. s kašo, in „fancouti“, ziljskimi praženci. Po večerji pa je fant, ki mu je gospodarjeva hčerka poslala „rogou“ kot vabilo, pripeljal v hišo vaške fante in godca, nakar so zaključili slavlje z veselim plesom, ki je trajal pozno v noč.

Na Radišah so se po pripovedovanju Lamberta Pisjaka povabljeni fantje zglasili zvečer z godbo, vriskanjem in petjem pred hišo, kjer so se gostile terice po končani teritvi. Prinesli so s seboj korpič, ki so ga poslale terice. Niso pa vrnili praznega, marveč polnega sladkarij in dobre jedače in pijače. Eden izmed fantov ga je izročil tericam z obrednimi besedami: „Kar je bilo rečeno, je pečeno. Tole je pa ženin dal.“

Zapisal
 prof. dr. Pavle Zablatnik

Predsednica šentjakobskih upokojencev Micka Miškulinik je pozdravila v svoji sredi pevce iz Borovelj.

„Borovljanci“ so zapeli upokojencem v Št. Jakobu

Kulturna prireditev z družabnim srečanjem

V nedeljo, dne 22. septembra 1996, je naše društvo spet vabilo na že tradicionalno prireditev v farno dvorano v Šentjakob. Na programu smo imeli tokrat „Borovljance“, to je moški pevski zbor prosvetnega društva Borovlje ter gospo Francko Mlekuš iz Beljaka. Moški pevski zbor Borovlje pod vodstvom

mag. Romana Verdela nam je izvrstno zapel pesmi po našem okusu.

G. Herman Kelih, član pevskega zbora, nas je med posameznimi točkami s hudomušnimi dovtipi zopet in zopet spravil v smeh.

Tudi gospa Francka Mlekuš je s svojo štajersko harmoniko poskrbela za dobro voljo in za ples.

Prehitro je minil popoldan ob

kramljanju in smehu. Poskrbljeno je bilo tudi nekaj za pod zob in za suha grla. Na tem mestu se pristrčno zahvaljujemo moškemu pevskega zboru Borovlje ter g. Francki Mlekuš za njih prispevek k uspelemu popoldnevu.

Naši upokojenci so se zadovoljni nad uspelo prireditvijo vračali na svoje domove.

Mi pa kličemo: Borovljanci, pridite spet kmalu k nam v vas!

Šmiklavž ob Dravi

Cerkev se prvič omenja leta 1370. Bila je podružnica Marije na Zilji in so jo Turki tudi porušili. Škof poroča, kako so dne 16. septembra 1486 jездili iz Beljaka v štiri milje oddaljeno Vognje polje, kjer je bila posvečena cerkev sv. Nikolaja. Znova je bil posvečen tudi po Turkih oskrunjeni glavni oltar. Kosilo so imeli v bližnji vasi.

Že leta 1090 omenjajo viri, da je v Šmiklavžu bil most čez Dravo. Ker je Miklavž tudi patron vseh, ki vozijo z ladjami, so cerkev posvetili sv. Miklavžu.

Okrog leta 1500 je tudi že stala podružnica na Brdu. Ko so leta 1787 ustanovili samostojno faro, so sprva mislili napraviti cerkev sv. Andreja na

Brdu za farno cerkev in priključiti fari tudi vasi Drobovlje in Krače. Verniki teh vasi pa so se branili in so raje ostali pri stari fari Marija na Zilji.

Poročilo iz leta 1486 omenja tudi cerkev v Ločah, cerkev sv. Jurija v Bačah, cerkev sv. Kocjana pod gradom Bekštajn. Te cerkve so bile posvečene 13. septembra in so bile vse podružnice Marije na Zilji. 20. septembra pa je bila posvečena cerkev Treh kraljev v Rutah. Turki so v teh krajih strašno divjali. Tudi Podklošter so požgali. Zgorel je tam samostan in cerkev in v njej 147 ljudi, moški, žene in otroci. Niti kosti niso ostale. Vse je bilo spremenjeno v pepel.

Izlet v Slovenijo

V soboto, dne 10. avgusta 1996, smo se podali na izlet v Slovenijo. Naša pot nas je vodila preko Ljubelja v mesto Kranj in od tam na božjo pot Marija Pomagaj na Brezje. Čeprav smo že večkrat bili na Brezjah je vendar vedno spet želja naših upokojencev – romanje na Brezje. Na Brezjah smo imeli posebno mašo za vse naše umrle upokojence.

Izdatno kosilo smo zaužili v gostilni Mlakar in se po kosilu podali na Bled, kjer smo napravili krožno vožnjo okoli jezera.

Preostalo popoldne smo prebili v idilično lepem kraju v Kranjski gori pri jezeru in pri „Jasni“. Vendar vse, kar je lepo, enkrat mine – tako tudi ta dan. Z zadovoljnimi smo se vračali na naše domove. Zahvala velja Sienčnikovemu šoferju, ki nas je varno pripeljal domov.

PEPIJU Z OTOKA

Pepij ob adnijstah zvonit jutrnco

(K') je biv Pepij za mežnarja postavljan v Š(k)uefčah, so jum' fajmoštar Sinhar zvo na srce povež'l, da more mer(k)at', da bo vse o pravam cajte opravuv 'n pa, da (k)'nab (k)'da zalažov b'l pa pozabuv jutrnco zvonit.

Pepij s' je te nauk zvo k src' zvez.

Pa se je zbudvo, da je šov anbrt zvo prhod' lejč, pa je tud' zvo prhod' zbuduv se, k' so pijanc' šl s taberne. Pohlede s(k)uz okno, pa vid', da je žie zvo svtvo. Brž s(k)oči s postale, oblieče hvace pa hre jutrnco zvonit!

(K)umij je odzvu'vo, že so pridirjal l'di od vsah (k)oncov 'n baral' adn druja, če je vohinj, b'l pa je (k)ej drja zbudvo se? Fajerberk(k)arj' so začel trob't 'n svoje špricne vozit' skupij. Pepij je v's zhrěšn hleduv okul sabe, pa čie veduv, (k)oha vse tu pomien'. V tiem pa le pride ana dora duša pa pobara Pepija, za(k)aj dela ob ánistah zviečira zvonit. L'di so žinjal', da bije pvat zvona, zat' so prišli pohledat, če je vohinj.

K' je anbrt Pepij viduv, da je dro mavo c'prhod jutrnco zvoniv, je pramišlvuv, (k)oha je sedij za nardit'. Mavo je za ušetim' popraskuv se, pole je pa pobrisuv jo prut' Papračam, k' je fajerber(k)arjov zbvav se.

Neht' pa je le viduv, (k)am je Pepij letuv, pa je srutij zasmiluv se jumu. T(k)' so Š(k)uefčanarji šitro zvad'l, da je Pepij prad fajerber(k)arj' všov, pa so d'jal, da ča najo, da b' fajerber(k)arj' tepli Pepija, njih mežnarja, (k)' majo vsi radi ha.

Pomarnval' so se mad sabo, da pošlajo deputacijo (k) fajerberhauptman' posredvat, naj Pepiju ča zamir'ju, da lieh ob adnistah zviečiera jutrnco zvonit, pa fajerber(k)arje na nuje sprav', saj je Pepij drhač čisto fletn pueb 'n pa, da čeme druja tadvu, k' pa tu, da včasi mavo napije se ha. No tedij peč čie zamirt' jumu, al' ča vid' prov na ure.

Pa so se fajerber(k)arji dro nal' pomarnvat, Š(k)uefčanarj' so brš šl' po Pepija v Paprače 'n pa prve(k)l ha spet v Š(k)uefč.

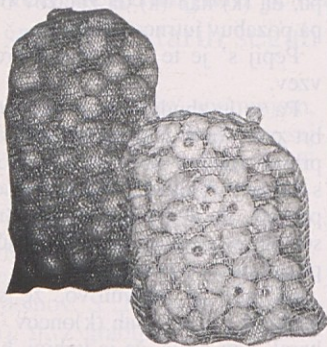
Tisti viečir so še dovho hasil' žejo pr' Mutarj' do prave jutrnice.

Tist' den tud Pepijeve mame čie buvu s palco napoved'vat policijs(k)o uro, (k) je na Huro šva (k) tericam.

(Spisal Matijev Korl v počastitev petdesetletnice Josipa Torkarja, bivšega občinskega tajnika na Otoku ob Vrbskem jezeru)

Domači zdravstveni nasveti

Česen in čebula v zdravilstvu

Česen in čebula sta izredno učinkovita domača pripomočka za zdravljenje vseh mogočih bolezni. Gospodinja bi morale vedeti, kako in v kakšnem primeru ju morejo najbolje uporabiti.

Poceni zdravilo za kašelj je pražena čebula, ki jo ožmemo in ji dodamo malo sladkorja. Ta sok uživamo vsak dan trikrat po eno žličko in kašelj bo kaj kmalu minil.

Če na liste zrezano čebulo, ki smo jo nekoliko na masti prepražili, položimo na tvor, se bo hitreje zgnojil in zacelil.

Čebulo bi morali jesti vsi, ki imajo sladkorno bolezen.

Pomladansko redno vsakdanje uživanje nasekljane čebule nam očisti kri.

Čebula je blago, a zanesljivo odvajalo.

Česen bi morali jesti ljudje, ki imajo preveč želodčne kisline.

Proti poapnjenju žil in boleznim srca zdravniki zmerom priporočajo česen.

Marsikdo česna in čebule ne mara jesti zaradi neprijetnega duha. Ti naj potem, ko so pojedli česen ali čebulo, zaužijejo žličko medu ali pa skodelico mleka in neprijetni duh bo izginil.

Spomin na župnika Martina Kuchlerja s Kostanj

Pravi „oče študentov“ je bil č. g. Gabron, svojčas župnik v Skočidolu, ki je marsikateremu fantu pomagal do študija in duhovniškega poklica. Tako je tudi svetoval vernemu Kočnikovemu očetu v Dolah pri Skočidolu, da pošlje nadarjenega fanta v celovško gimnazijo.

Bilo je leta 1905. Martin je bil sprejet v škofijsko Marijanišče, kjer je v veseli družbi mladih dijakov preživel vsa gimnazijska leta. Po maturi leta 1913 je zaprosil za vstop v celovško bogoslovje, da se pripravi na duhovniški poklic.

Mirno življenje in študij v bogoslovju pa je motila prva svetovna vojna. Kakor mnogi tovariši je bil tudi on vpoklican kot vojak k Rdečemu križu, obenem pa je nadaljeval študij bogoslovnih ved. Sredi vojne leta 1917 je bil posvečen v mašnika. Spomin na tiste vesele in obenem žalostne dni je č. g. Tomaž Ulbing v svoji nagrobni pesnitvi takole obujal:

*Primicijo pel si v domači župniji
ob vojnega časa veliko moriji,
ob vel'kem veselju domačih ljudi,
pa ob mračnosti vojskinih časov
in dni.*

Prvo njegovo kaplansko mesto je bilo v fari Črna, ki je tedaj še spadala h krški škofiji. Od tam je bil prestavljen v veliko župnijo Pliberk, nato v obsežno gorato Železno Kaplo ter na Prevalje. Iz Prevalj pa je moral v Borovlje, kjer je bil za provizorja. Vsa ta leta so bila nemirna in za duhovnika še posebno težavna, saj je sledil končni popolni razpad monarhije, nato zasedba Koroške in obrambni boji ter plebiscit in napeto vzdušje v deželi. V tistih nemirnih časih, ko so preganjali tudi duhovnike, se je gospod Martin z vednostjo predstojnikov umaknil v Dole, na dom k staršem in tam čakal na nadaljnja navodila škofijskva.

Ko je pa bil, kakor je sam rad pripovedoval, že precej časa „brezposeln duhovnik“, je odšel v Celovec ter zaprosil za delo. Pozabili so nanj, tako so mu rekli.

Nastavljen je bil na Gozdanjah in leta 1922 je postal tudi župnik

gozdanjski. Bile so Gozdanje tedaj prav tako sončne in prav tako blizu Vrbe kakor danes, toda pot na Gozdanje je bila težavna in slaba. Zato tudi ni bilo poletnih gostov in izletnikov kakor danes, ko pelje lepo izpeljana in asfaltirana cesta prav do zadnje hiše v fari.

Ker je bilo župnišče povezano s kmetijo, se je gospod Kuchler kot kmečki sin in vaje kmečkega dela lotil tudi gospodarstva... Takole opeva č. g. Ulbing rajnega župnika kot gospodarja in čebelarja:

*Pa delal si tudi,
svojčas gospodaril,
živino redil, sejal in sadjaril...
Nemalo let tudi gojil si čebele,
ki dosti so paše po gorah imele.*

Še tudi za časa njegovega župnikovanja so na Gozdanjah po stari navadi igrali Drabosnjakov „Pasijon“, igro o Jezusovem trpljenju. Skrbno je gospod župnik Kuchler hranil stari rokopis te ljudske igre, ki je vedno spet privabila na Gozdanje veliko ljudstva od blizu in daleč.

Tudi sončne in mirne Gozdanje je leta 1938 vznemirila Hitlerjeva zasedba Avstrije. Kaj kmalu so veri in duhovniku nasprotno sile zahtevale izgon župnikov iz fare in dežele. Takole pravi č. g. Tomaž Ulbing v svoji pesmi:

*Zato pa si moral v letih nacizma,
ko bila neljuba tedaj je i krizma,
i Ti nase vzeti iz fare izgon,
dokler ni zazvonil spet svobode je
zvon!*

Ni mu bilo lahko zapustiti mirno podeželsko župnijo in mnoge dobre farane ter duhovniške soprobrate. Tedanji dunajski kardinal dr. Innitzer je rad sprejel njega in še druge izgnane duhovnike, ki jih je zloglasna Gestapo (tajna policija) po nasvetu nekaterih domačinov izgnala iz dežele. On in njegov prijatelj Alojz Marašek iz

Domačal sta bila nastavljena kot kaplana v tretjem dunajskem okraju v župniji Erdberg.

Oba vajena le naših podeželskih župnij sta se morala najprej kot že izkušena župnika zživeti v novo službo kaplana v velemestni župniji. S sobratiskim razumevanjem so jih sprejeli dunajski duhovniki in kmalu sta se udomačila v njih družbi. Pa tudi Dunajčani, ki so izvedeli za bridko usodo že priletelih novih kaplanov, so ju sprejeli z vso dunajsko ljubeznivostjo. Tako so jima potekala leta pregnanstva ob obilnem delu v velemestni župniji, polna dušnopastirske izkušnje. Morala sta pa tudi z vsemi drugimi vred prestati pomanjkanja polna vojna leta, strahote zračnih napadov in negotove dneve ob zasedbi mesta. Upanje, da se bosta vrnila na svoje domače župnije, pa se je kmalu izpolnilo. Župnik Ulbing takole opeva tisti čas, „ko vsem je zazvonil svobode zvon“:

*Tedaj si se vrnil vesel spet med
svoje
gozdanjske farane vse ljubljene
Tvoje;
in zdaj si med njimi do smrti
ostal
kot župnik in delo spet nadaljeval.*

Kmalu po povratku z Dunaja, ko so se življenjske razmere v deželi izboljšale, je opustil svoje gospodarstvo. Ker je bil sedaj prost in nevezan na kmečko delo, se je skoro vsako leto pridružil kakemu potovalnemu podjetju in šel na študijsko potovanje v Sveto deželo in Egipt, v Rim in Francijo ter na Švedsko in Norveško.

Vesel dogodek v prvih letih povratka je bila zanj nova maša č. g. Hanzeja Dragaschniga in nastavitev njegove faranke kot prve dušnopastirske pomočnice iz naših župnij. Začel je zbirati za nove zvonove in za popravo in obnovo farne cerkve.

Zgodovinski
zapisNekaj iz zgodovine
fare Pečnica

Cerkev je posvečena sv. Martinu. Že leta 1283 se omenja v neki listini župnik Herman pri sv. Martinu blizu Rožeka. Morda je to Pečnica.

Tudi cerkev v Pečnici so bili Turki požgali. Verniki so jo na novo pozidali in leta 1486 je bila blagoslovljena. Škof, ki je cerkev posvetil, je bival takrat pri Mariji na Zilji, kjer so Turki prav tako cerkev požgali in jo je škof dne 10. septembra 1486 zopet posvetil. Farna cerkev Marija na Zilji je imela takrat sedem podružnic. Vse so bile od Turkov porušene, spet pozidane in od škofa posvečene. Tako nam poroča zgoraj omenjeni vizitator oglejskega patriarha.

Bili so res hudi časi. Ljudje so silno trpeli. Leta 1476 je prišlo kakih 10.000 Turkov preko Kranjske gore na Koroško. Žetev je bila ravno lepo pospravljena, ko so požigali vse vasi in skrunili cerkve. Utaborili so se blizu Wernberga in ropali zlasti po Rožu. Leto nato so prišle kobilice in uničile vso žetev. Lakota in beda je vladala v deželi. Najbolj so trpeli kmetje. Deželni stanovi in grofje so sami sebe zavarovali

v utrjenih gradovih, kmete pa so prepustili Turkom. Leta 1478 je vrhu tega še padel denar. Kmetje so se uprli proti grofom. Dne 25. maja se je vršil velik kmečki tabor v Vazah pri Beljaku. Toda julija istega leta so že zopet vdrli Turki v deželo preko Kanalske doline. Bilo jih je kakih 20.000. Premagali so kmete-puntarje, vdrli v deželo, požigali 30. julija okoli Beljaka in taborili 2. avgusta pri Mariji na Zilji. Ko so odšli, so zapustili požgane vasi, porušene cerkve in uničeno polje. Kljub vsem tem težavam so kmetje vse cerkve v kratkem času spet pozidali, da jih je škof leta 1486 mogel na novo blagosloviti. Poleg Turkov so še Ogri vdrli v deželo, ker je bila vojska med avstrijskim cesarjem Fridrikom III. in madžarskim kraljem Matijem Korvinom. Madžari so zasedli utrjena mesta in ostali dalj časa v deželi. Tudi tajnik, ki je spremljal škofa, ko je posvečeval in vizitiral cerkve, piše: „Ze-

lo se bojimo, da bi nas med potjo ne zajeli Madžari, ki se klatijo po deželi“.

Iz Šmartna na Pečnico pelje cesta, ki je še iz iste dobe. Preko Ljubelja še ni bilo prave ceste. Bila je le ozka steza, po kateri so lahko jezdili na konjih. Škofijski vizitator, ki je jezdil po tej stezi, poroča, da je bilo treba več kot petdesetkrat prekoračiti deroči potok, enkrat z desne, drugič z leve strani s konji, ki so se branili. Potok je delal tak šum, da je bilo potnike strah. Čez divjo vodo je bil lep lesen most. Vizitator pravi, da še nikoli ni doživel večje stiske, kot je bilo potovanje preko Ljubelja.

Glavni most preko Drave je bil v Beljaku. Beljak pa je pripadal škofom v Bambergu, ki so zahtevali od vsakega trgovca, ki je moral uporabljati, veliko denarja. Zato so koroški grofje in knezi napravili mostova pri Rožeku in na Dravi. Preko teh dveh mostov je šel povečini trgovski promet med Nemčijo in Italijo. Zato je bila takrat cesta čez Oranje zelo važna. Ob tej cesti sta stali dve hiši za popotnike in trgovce, ena v Šmartnu in ena na Pečnici. Viri omenjajo že leta 1192 hospice in prenočišča za tuje na tem kraju.

Starih kozolcev je na Koroškem vedno manj, prav zaradi tega jih je dežela večinoma dala pod naravno varstvo.

Foto: Angerer

Vrednost in učinek
naše prehrane.

„Le jej juho, da boš velik!“ S temi besedami matere pogostokrat vzpodbujajo svoje otroke k jedi. Takih in podobnih „rekov“ o vrednosti in učinku naše vsakodnevne hrane je nešteto. Toda ali je vse res, kar zatrjujejo? Kaj pravi k temu znanost?

Juha pospešuje otrokovo rast: to je napak.

Ribje olje krepi: to je pravilno. Špinača vsebuje železo: pravilno.

Zeleni listi solate so bolj zdravi kakor rumeni: pravilno.

Česen je dober za pljuča: pravilno.

Peteršilj vsebuje mnogo vitaminov: pravilno.

Med jedjo je treba zaužiti mnogo tekočine: napak.

Med zdravi vse bolezni: napak. Kisli bonboni vlečejo iz telesa apno: pravilno.

Banana ima isto hranilno vrednost kakor biftek – napak.

Človek, ki zaužije dnevno eno jabolko, ne bo nikdar bolan: napak.

Uživanje tekočine med obroki škoduje: napak.

Mleko po sadju škoduje: napak.

Mleko na vino = strup: napak.

Sladkor nadomešča vso drugo prehrano: napak.

Pogreb brez mrliča

Kmetje, kateri so v visokih hribovih prebivali, se celo zimo v dolini niso peljali. Ker je padlo preveliko snega, so že jeseni kupili za celo zimo dosti živeža. Tudi krste so imeli pripravljene doma.

Če je pozimi kdo umrl, so šele v igredi zakopali ga. Nove krste so zmeraj na skednju hranili in jih z orehi ali kvocami napolnili.

Umrl je pozimi en hlapec in so ga v krsto zabili in ga zraven onih s kvocami položili. V igredi so potem mrliča pri cerkvi pokopali zvečer pa dekl na skednej po kvoce poslali!

Ko pa je dekla na skednju krsto odprla, je zagledala mrliča in omedlela.

Pogrebci so se pri krstah zmotili in so tisto s kvocami pokopali. To je bila resnična prigodba na Koroškem v strmini.

Balzac in tat

O znanem francoskem pisatelju Balzacu pripovedujejo tole zgodbico: Ležal je v postelji, pa ni spal. Kar zasliši neko ropotanje pri ključavnici, se obrne in vidi pri luči nočne svetilke tatu, ki odpira njegovo pisalno mizo. Trenutek je bil kritičen, a Balzac se glasno zasmije. Tat preneha z delom, Balzac se zmeraj bolj smeje, tat nazadnje jezno vpraša:

„Zakaj se pa smejete?“

„Ker ste tako neumni in brskate ponoči v pisalni mizi za denarjem, ki ga jaz še pri belem dnevu ne morem najti.“

Tat se je začel tudi smejati in je odšel: Balzac si je pa rešil denar in morebiti tudi življenje.

Slab strelec

Pred bitko pri Dunbaru (1650) je pregledoval znani angleški vojskovodja Oliver Cromwell teren. Izza zida prifrči krogla in toliko da ga ni zadela. Njegovi spremljevalci se razpršijo na vse strani. Cromwell pa jaha mirno dalje, nič hitreje kakor prej, se obrne v smer, iz katere je prišel strel, in zavpije:

„Ti lump ti! Če bi bil kak moj vojak tako slabo streljal, bi ga dal takoj zapreti!“

Velikodušno priporočilo

Znani nemški glasbenik Maks Reger (1873-1916) v Leipzigu je igral nekoč glasovir v Schubertovem „Postrvnem kvintetu“. Neka gospa, prijateljica glasbe, mu je vsa navdušena poslala drugi dan par postrvni na dom. Zahvalil se ji je in rekel, da bo v prihodnjem koncertu igral Haydnov „Volovski menuet“.

Hudomušni učitelj

Svojedobno zelo slavnega italijanskega učitelja petja in vodjo izborne pevске šole v Neaplju Nicola Porpora (1686-1767) je nekdo vprašal:

„No, kako vam pa ugaja naš organist?“ Smehljaje odvrne veliki mojster:

„Brez dvoma je izborni podkovan v svetem pismu, kajti njegova levica resnično ne ve, kaj dela desnica.“

Pred kopeljo in po kopeli

Prijateljski družini je poslal kompozist Reger svojo fotografijo. Slučajno so pa tam že imeli njegovo fotografijo, in sicer zelo svetlo; nova fotografija je bila pa prav temna. Regerjevi prijatelji so za zabavo nalepili obe fotografiji skupaj na karton. Ko so pozneje enkrat pokazali Regerju obe sliki, je zapisal spodaj „Maks Reger pred kopeljo in po kopeli.“

Ali bi jih še spoznali?

V 70-letih je po južnem Koroškem zabaval ansambel Korotan iz Št. Primoža
Z leve Fanej Marko, Hanzej Kežar, Foltej Hartmann, Danica Kežar, Nanej Kežar,
Jozej Starc, Stanko Wakounig in Marija Škof

ZDRAVILNI SMEHI

„Ali se nič ne bojiš, da bi srečal na cesti svoje upnike?“
„Nič, saj hodijo peš, jaz se pa vozim z avtom.“

„Tisti moški, dragi moj, s katerim se bom jaz poročila, bo moral biti pravi junak.“

„Daj no, tako grozna pa spet nisi!“

„Če se mi bo službena pot slučajno zavlekla, tako, da ne bom mogel nočoj domov, ti bom poslal telegram,“ je govoril mož ženi.

„Ni treba! Sem ga že našla v tvojem žepu in prebrala.“

„O, dragi, ko bi se še enkrat povrnili časi moje mladosti, veš s kom bi se poročila?“

„S kom?“

„Spet s tabo.“

„To ti misliš, jaz pa drugače!“

„Gospod doktor, če tule pritisnem, me močno zaboli!“

„Pa nikar ne pritiskajte!“

„Kako bom pa potem vedel, da me ne boli več?“

„Presneto, kako je tale tunel dolg!“

„Ne pozabi, da sva v zadnjem vagonu!“

„Jozek, katera tekočina nikdar ne zmrzne?“
„Vrela voda.“

„Sedaj morate pa res ostati pri nas na kosilo: v juho sem že prilila vodo.“

Ni lagal

„Gospa, za ta mesec vam žal ne morem plačati najemnine.“

„Saj ste prav tako tudi prejšnji mesec rekli.“

„No, ali sem morda lagal?“

Pameten mož

„Tvoja žena si je vendar želela za god avto, ti si ji pa podaril biserno ovratnico.“

„Že res; toda avtomobilov zaenkrat še ne ponarejajo.“

Zmerom misli nanj

„Ali kdaj mislite na tisti stotak, ki sem ga vam zadnjič posodil?“

„Oh, pa še kolikokrat! Kaj mislite, kje neki je zdaj?“

Babjevernost

„Ančka, ti tvoji čevlji pa gotovo še niso plačani, ko tako škripljejo?“

„Bež, beži, ko bi škripanje res kaj pomenilo, bi moral tudi tvoj klobuk škripati.“

„Zagotavljam Vam, ljuba gospa,“ pravi zdravnik, „vi ste popolnoma zdrava. Edino kar potrebujete, je nekoliko počitka.“

„Ali, gospod doktor, pogledjte vendar moj jezik, ta je strašen!“ odgovori klepetava bolnica.

„Res, res! Tudi temu je nujno potreben počitek!“

„Teta, ti vedno iščeš v časopisih lepotila. Poglej, tu je nekaj zate.“

„Kje? Pokaži!“

„Tukaj, beri: ‚Kako obvarujemo staro železo pred rjo?‘“

Mag. Rudi Vouk je preteklo sredo v Gradcu uspešno opravil advokatski izpit. Mlademu advokatu pristrčno čestitamo in želimo obilo poklicnega uspeha!

V Žvabeku je slavila 60. rojstni dan **Brigita Lutnik**. Ob tem lepem osebnem jubileju iskreno čestitamo in želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro, zlasti zdravja!

Rojstni dan je obhajal tudi **Martin Komar** iz Kazaz. Iskreno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, predvsem zdravja in zadovoljstva!

V farni pridruženici „Pri naši Gospe“ (fara Št. Lenart pri sedmih studenih) sta pred nedavnim stopila pred poročni oltar **Marica Mikl**, po domače Gamsova, ter **mag. Borut Zupan** iz Ljubljane. Poročne obrede je opravil župnik Peter Olip, poročno slavje pa je spremljalo bučno ljudsko petje, ki je odmevalo po prostorni stari romarski cerkvi. Pogostitev je bila na domu naokrog znane in gostoljubne Gamsove kmetije v nadvse domačem vzdušju. Novoporočencema iskreno čestitamo in želimo vso srečo na skupni življenjski poti!

Ana Ogris iz Stranj pri Št. Jakobu je obhajala osebni praznik. Čestitamo in vse najboljše želje!

Prav tako osebni praznik je obhajala **Marija Nindler** iz Dobrle vasi. Tudi njej veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje!

Franc Božič, po domače Vazar, je obhajal rojstni dan. Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam uredništva NT se pridružujeta SPD Srce iz Dobrle vasi in EL.

Včeraj je praznoval svoj rojstni dan živinozdravnik v Žvabeku **mag. Rihard Grilc**. Iskreno čestitamo!

Naslednje voščilo je namenjeno **Viktoriji Bevc** iz Lobnika, ki je obhajala rojstni dan. Iskreno čestitamo in vse najboljše tudi v prihodnje!

55. rojstni dan je obhajal **Emil Muri** iz Cezave pri Kotmari vasi. Ob tem lepem osebnem prazniku iskreno čestitamo in kličemo na mnoga zdrava in milosti polna leta!

ČESTITAMO

Visok osebni praznik, 85. rojstni dan, je slavila **Marija Woschitz** iz Encelne vasi pri Galiciji. Ob tem osebnem prazniku iskreno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, predvsem zdravja in zadovoljstva!

Rojstni dan in god je obhajala **Rozi Wodlej** iz Št. Lipša. Za dvojni praznik vse najboljše in na mnoga leta!

V Selah obhajajo osebne praznike **Karl Podgornik**, **Hilda** in **Mici Čertov**, po domače Senčnikovi, in **Marta Do-**

vjak, po domače Malejeva. Vsem slavljencem veljajo naše pristrčne čestitke. Na mnoga leta!

Blaž Mikl iz Krive Vrbe je obhajal osebni praznik. Čestitamo in vse lepo in dobro tudi v prihodnje!

Naslednje voščilo je namenjeno **Rupertu Miklu** iz Celovca, ki je obhajal osebni praznik. Vse najboljše!

DI Franc Koncilija iz Št. Vida v Podjuni je slavil rojstni dan, za kar iskreno čestitamo in želimo vse najboljše!

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita naslednjim svojim članom za osebne praznike: **Uršuli Krištof** iz Vidre vasi in **Mariji Pachtev** iz Pliberka. Posebne čestitke pa veljajo **Milki Blažej** iz Podlubiča pri Šmihelu, ki slavi 70. rojstni dan. Vsi člani društva upokojencev Pliberk slavljencem pristrčno čestitajo ter kličejo na mnoga zdrava in milosti polna leta! Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo Našega tednika.

Maks Oraže z Borovnice je obhajal rojstni dan. Čestitamo in vse najboljše, predvsem zdravja in zadovoljstva.

Naslednje voščilo je namenjeno **Pepiju Sucherju** z Golšove pri Zihpoljah, ki je obhajal rojstni dan. Tudi njemu veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje!

Ursula Mavc s Šajde je pred nedavnim obhajala osebni praznik. Slavljenci iskreno čestitamo in želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro!

Abrahama je srečala **Danica Lipusch** iz Remšenika. Ob tem lepem osebnem jubileju pristrčno čestitamo in kličemo na mnoga zdrava in sreče polna leta!

Nastavljencu v Mohorjevi tiskarni **Ernstu Paulitschu** in njegovi ženi se je rodil drugi otrok, hčerka **Silke**. Srečnima staršema pristrčno čestitamo, mladi Silke pa želimo vso srečo in uspeha na življenjski poti.

Preteklo soboto sta si obljubila večno zvestobo **Karl Kraut-zer** iz Št. Petra in **Nadja Zeichen** iz bližnjih Ledinc. Nove-mu zakonskemu paru pristrčno čestitamo in želimo mnogo ljubezni in sreče na skupni življenjski poti!

ČESTITKI TEDNA

Zlata poroka Alojza in Rezi Raschun

Preteklo nedeljo sta **Alojz** in **Rezi Raschun** iz Mlinč slavila 50-letnico skupnega življenja. Ta visoki skupni jubilej sta primerno praznovala v družinskem krogu, ki se je pričel s sv. mašo v Rikarji vasi (oblikoval jo je kaplan Hanzi Rosenzopf). Jubilatko Rezo Raschun poznamo kot zelo prijazno in gostoljubno ženo, Alojza pa kot velikega prijatelja gledaliških predstav, kjer je tudi sam pogosto sodeloval. Med drugim je nastopal tudi v velikih dramskih projektih – V Puntariji leta 1986, v Miklovi Zali 1987 in leta 1990 v Požganici.

Slavljencema ob tem visokem skupnem jubileju iskreno čestitamo in želimo še mnogo skupnih in predvsem zdravih let, tako da bosta mogla skupni konjiček „rajanje“ še čimbolj izkoristiti.

Franc Gojer 50-letnik

„Šef“ nekdanjega ansambla „Fantje iz Podjune“ **Franc Gojer** iz Lovank je 2. oktobra 1996 slavil 50. rojstni dan. Ob tej priložnosti so se preteklo soboto zopet zbrali vsi člani skupine ter skupno s sorodniki dvignili kozarec na zdravje slavljenca.

Francu Gojerju ob tej priložnosti pristrčno čestitamo in mu kličemo še na mnoga zdrava in vesela leta. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo domači in predvsem kolegi nekdanje skupine „Fantje iz Podjune“.

Dekan Peter Sticker (desno predsednik Globaških bokvarjev Felix Glinik, levo Blaž Kordesch) je preteklo nedeljo kljub neprijetnemu vremenu blagoslovil „Petrov križ“ pri Metniku.

GLOBALNICA

Nov „Petrov križ“ pri Metniku

Blagoslovitev križa pri Metniku, ki so ga obnovili Globaški bokvarji.

Na zelo samotnem in zato tem lepšem kraju – pri Metniku nad Podrojami v Globasnici – je preteklo nedeljo popoldan dekan Peter Sticker blagoslovil obnovljeni „Petrov križ“. Kljub neprijetnemu vremenu se je zbralo mnogo domačinov, ki so se slovesnosti primerno udeležili lepega dogodka. Na blagoslovitev križa so vabili Globaški bokvarji pod vodstvom predsednika Felixa Glinika. Pripravili so tudi majhen prigrizek in pijačo.

„Petrov križ“ so obnovili Globaški bokvarji s pomočjo „Košnikovega Hanzeja“, Johana Elbeja, ki je opravil osnovna mizarstva dela. Z njegovo pomočjo in s pomočjo članov „bokvarjev“ je nastal, lepo obnovljen križ, ki je bil prej tik pred razpadom. Čeprav stoji „Petrov križ“ na zelo samotnem kraju, ga ljudje, predvsem lovci, zelo spoštujejo. „Šef“ Globaških bokvarjev Felix Glinik: „Prav na takih samotnih krajih se

ljudje pred križem prej ustavijo kakor drugje ter ga bolj zavestno jemljejo na znanje!“

Globaški bokvarji, ki se zelo trudijo za domačo kulturo, imajo v prihodnjem letu (ob jubileju 5-letnice) v načrtu neke vrste dan potovanja k trem križem. Ena postaja naj bi med drugim bila „Petrov križ“ pri Metniku. Glinik: „Kako in kdaj bomo to izvedlo, pa zdaj še ne morem natančno povedati!“

F. S.

ŽVABEK/OBIRSKO

Ivanka Zupan je odšla v večnost

24. septembra 1996 je v 92. letu starosti za vedno zatisnila oči Ivanka Zupan, bolj poznana z imenom Johana iz Žvabeka.

Ivanka Zupan, ki se je rodila 25. 12. 1904 v Lešah na Gorenjskem, se je leta 1951 z bratom Ignacijem Zupanom preselila iz obirske v žvabeško faro. Tam je mnoga leta opravljala službo mežanrice, skrbela za cerkev in župnišče ter bila celo organistka. Velikodušno je podpirala dobre namene, predvsem misijone in domače bogoslovce, sama pa je živela preprosto in skromno. Dokler je mogla, je redno dnevno obiskovala sv. mašo, ko pa je postajala vse bolj bolehnata, je bila nadvse hvaležna župniku Šimeju Wutteju in Anici Wutte, ki sta rajni Johani lajšala trpljenje in delila novo upanje.

Ob slovesnem pogrebu se je lepo število duhovnikov, prijateljev in znancev z molitvijo in petjem poslovilo od rajne.

Naj se rajna Ivanka Zupan odpočije od zemeljskega truda in trpljenja ter prejme zaslužen plačilo večnega življenja.

Priprave na gledališko predstavo

Brnca – SPD „Dobrač“ na Brnci z režiserjem Sergejem Verčem iz Trsta pripravlja gledališko predstavo „Burkaški misterij“. Kdaj bo premiera, še ni natančno znano, vsekakor verjetno še v tem mesecu ali najkasneje v prihodnjem. Gle-

dališko predstavo bodo izvedli člani SPD „Dobrač“, za glasbo pa skrbi Hanzi Kežar. On glasbo ni le napisal, ampak jo je z gledališko skupino tudi posnel. S tem je bilo ustvarjeno primerno glasbeno ozadje za uspešno premiero.

Zaslužen okrepčilo po snemanju.

Farni dom je bil kraj kulture

Pliberk – Ob robu odprtja onovljenega župnišča v Pliberku so navdušile goste (prišli so celo iz Slovenije) razne kulturne prireditve. Predvsem razstava domačih ustvarjalcev je vzbudila veliko zanimanje in željo po ponovitvi. Mnogo ljudi je pri-

vabilo tudi predavanje dr. Karla E. Essmanna, ki je govoril „O življenju po smrti – nebesa, vice, pekel“. Prav tako z velikim zanimanjem so sledili gostje literarno kritični kulturni prireditvi „Knjižne presoje“ in razpravi „Delovno mesto 2000“.

„Knjižne presoje“ Katoliške prosvete v župnišču v Pliberku.

PEČNICA

Urši Rutar ni več med nami

Ko sem jo na prvo septembrsko nedeljo na svoji poti k orglanju pod Pečnico zadnjič srečal ob strani požrtvovalne hčerke Marice, bi ji ne prisodil, da bo teden kasneje izdihnila svojo dušo.

Trosila je neverjetno življenjsko voljo in neuklonljivost, vedrino ter optimizem naokrog. Veselje mi je bilo jo srečati, četudi mimogrede ali času primerno – bežno.

Rajna se je rodila leta 1908 na znani in ugledni Pečnikovi kmetiji na Pečnici. Tam je doraščala, obiskovala ljudsko šolo v Ledincih, nato se učila kuhati v Inselhotelu blizu Baškega jezera, v mladih letih je sodelovala kot igralka v takratnem izobraževalnem društvu Jepa – Baško jezero.

Poročila se je z Jakobom Rutarjem iz Šmiklavža ob Dravi, s čim tamkajšnjega mežnarja in organista. Samoumevno je bilo, da je postal njen mož pečniški organist. Ko se je začela grozna 2. svetovna vojna, je tudi on postal po sili vojak in so za njim konec aprila 1945 izgubili na Malem Lošinju vsako sled. Njegova usoda je ostala nepojasnjena.

Kot mlada vdova z dvema otrokoma je ostala pri svoji dobri starejši sestri Minki do izgrad-

nje lastne hišice leta 1953, tam delala in garala kakor sin Hanzej. Otroka sta dobrotnega strica Simona kar klicala „atej“, ki jima je tudi iz srca rad ustregel. Rajna Urši je tudi doživela izgon sorodnikov aprila 1942 in smrt svoje sosedice Kavčove Lize v kacetu.

Leta 1950 je doživela primicijo bratranca Pepija Gabruča, ki je že 25 let pozneje v prometni nesreči izgubil življenje. Tudi rajni Pepi je kot sirota imel svojo

sobo pri Minki v Pečnikovi hiši.

Rajna je imela veličasten pogreb ob lepem petju cerkvenega zbora pod vodstvom pranečakinje Anice Lesjak-Ressman ter moškega zbora pod taktirko Simona Triesniga. Domači župnik Jurij Buch – ob asistenci dekana Petra Stickerja in rektorja Jožeta Kopeiniga – je našel tople besede slovesa in predvsem velike zahvale, saj je dobrih 50 let sodelovala kot „zvoneča altistinja“ v cerkvenem zboru; to vsako nedeljo, do leta 1964 tudi pri vsaki maši ob delavnikih, pri ljudskem petju pa do zadnjega vzdihljaja.

Tiho in skromno je potekalo njeno življenje – skrito v krogu najžjih, hčerke, snahe, sina ter treh vnukov, ki jih je imela tako rada. Umrla je po nekaj urah v beljaški bolnici pokončno, kot je tudi živela. Bog ji je usodil hitro in milostno smrt.

Bila je prava pečniška legenda. Prepričan sem, da imamo za nas novo priprošnjico pri Bogu.

Karl Samonig

CELOVEC

Organistka Ana Elizabeta Kržan-Filipič se predstavila

Na velikih – simfoničnih – orglah češke orgelske delavnice Rieger-Closs v celovski mestni farni cerkvi Št. Ilj (St. Egid) se je preteklo soboto zvečer predstavila mlada – sedaj – koroška organistka Ana Elizabeta Kržan-Filipič. Večkrat je že prejela nagrade pri orgelskih tekmovanjih, sedaj pa zaključuje študij orgel na Dunaju pri prof. Rudolfu Scholzu.

V Celovcu se je predstavila z virtuosnim programom, ki je bil v vsem prikrojen na zmogljivost in moč orgel v mestni farni cerkvi.

Pričela je z Bachovo „Passacaglia in fuga“ z znano temo v pedalu, ki kot nekakšen motor dogajanja žene celotno skladbo naprej in naprej.

Nato je sledila kompozicija, ki gotovo predstavlja enega izmed virtuosnih viškov celotne orgelske literature: sonata št. 2 Maxa Regerja. Njegov stil je močno

inspiriran od skrajno virtuosne klavirske tehnike Johannesa Brahmsa in Franca Liszta, katerih dosežke na klavirju je skušal prenesti na orgle.

Bolj pregledna in umirjena je bila tretja in zadnja skladba večera, „Variacije na božično melodijo“ Marcela Dupreja. Enostavnost in občutenost nekaterih variacij seže do srca.

P. S.: Kdor si želi še več mojstrsko zaigrane orgelske glasbe, ima za to priložnost še v nedeljo, 13. oktobra, ob 19. zvečer, prav tako v mestni farni cerkvi Št. Ilj.

Na temo „Credo“ bosta improvizirala Primož Ramovš in Maks Strmčnik, oba znana in izkušena glasbenika. Vabljeni!

• V nedeljo, 13. 10., ob 20.00 uri pa bo v farni cerkvi v Ločah imela svoj naslednji nastop Ana Elizabeta Filipič-Kržan.

A. F.

SGZ na sejmu GOST TUR 96 v Mariboru

Zelo zanimiv in uspešen obisk predstavnikov turističnih podjetij v okviru SGZ na gostinsko turističnem sejmu GOST TUR 96 v Mariboru.

Na povabilo Mariborske turistične zveze oz. predsednika Antona Rousa je v sredo, 9. oktobra, prišlo med njo in Slovensko gospodarsko zvezo (SGZ) do srečanja v Mariboru, katerega se je s koroške strani udeležilo 6 gostilničarjev, s predsednikom SGZ kom. sv. Rutarjem na čelu. Pogovarjali so se o možnih kooperacijah in sodelovanju. Dejstvo je, da so letos v glavnem vsi koroški turistični kraji imeli manj nočitev, kar velja tudi za ostalo Evropo. Na Koroškem je znašalo nazadovanje nočitev do 15 %, v Španiji prav tako 15 % in v Italiji 17 %.

Tajnik SGZ mag. Jože Picej je na srečanju v Mariboru predstavil položaj turizma na Koroškem in še posebej projekt „Kulturni turizem“, katerega je SGZ izdelala lansko leto in zdaj pripravlja ustrezno promocijo na trgu. Tozadevo je pripravila brošuro „KOROŠKA. Ena dežela. Dva jezika. Dve kulturi.“

Slovenski državni sekretar za turizem Vesenjaj je poudaril pomen SGZ in slovenske narodne skupnosti glede navezovanja stikov z gospodarskimi in političnimi predstavniki Koroške. Ta teden so sprejeli v Sloveniji tudi delovni program 97, kjer želijo odpreti turistične info-centre v sosednjih državah. „Sosed je najboljši gost in ga najlažje pridobiš.“ To je tudi vzrok, zakaj naj bi prišlo do širšega sodelovanja med Slovenijo in SGZ.

Mag. Jože Picej je izrazil prošnjost, da se naj državljanji Slovenije, če so na Koroškem, poslužijo ponudb in storitev slovenskih podjetij. Informacije dobijo iz brošure ali direktno pri SGZ. Sicer pa je drž. sekr. Vesenjaj najavil obisk na Koroškem, ki bo 16. oktobra 1996.

Po razgovoru so si pogledali izredno zanimiv strokovni sejem, ki je na visoki kakovostni ravni. Alojz Gregorič (Juenna) in Hanzi Ogris ml. (Miklavž) sta mnenja, da je ta sejem najmanj tako dober in privlačen, kakor celovski GAST.

Sejem je še odprt do sobote, 12. oktobra, od 9. do 19. ure na sejmišču v Mariboru. Izkoristite to priložnost in obiščite ga.

Nove, sodobne otroške slikanice

Za primer, kako naglo se najnovejši tehnični (in komunikacijski) pripomočki zasidrajo v svetu otroških slikanic, vam predstavimo tri knjige, ki so pred kratkim izšle pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Prvi dve knjižici sta nežnega, blagega značaja: „Račkini prijatelji“ in „Zajček je lačen“ in primerni za najmlajše, ki še ne poznajo dosti besed; v tretji: „Kaj se zgodi, če petelin zaspi“ pa najdemo že kar nekaj krepkih izrazov ostalih domačih živali na račun starega tolovajva-ključača, ki je spet enkrat zaležal.

„Zajček je lačen“ in „Račkini prijatelji“, zbirka „Cvilkknjižica“ MK 1995, (v obe knjižici vdolan: je ali zajček ali račka, ki ob dotiku zacvili) „Kaj se zgodi, če petelin zaspi“, prevedel Milan Dekleva, MK 1996 (mdr. dodan imitat „handy-ja“).

PODLIGA VZHOD

Št. Andraž - Bilčovs odp.

1. RAZRED D

Sele - Vovbre 3:3 (2:3)

Globoko igrišče ni dopustilo leoh nogometnih potez, kljub temu je bila tekma zanimiva in napeta. Domačini so po dobrem začetku vodili že z 2:0, toda nato so popolnoma popustili in gostom je še pred odmorom uspelo prevzeti vodstvo. V 2. polčasu jasna premoč Selanov, toda za več kot zadetek Stojanoviča v 79. minuti (prosti strel) na zadostovalo.

SELE: E. Oražeb 3, Božič 4, I. Kelih 3 (60. R. Roblek 3), K. Hribernik 3, D. Mak 4, Kert 3, A. Mak 3, M. Mak 3 (70. Stojanovič 0), F. Dovjak 3, Jordan 3, M. Oraže 3;

Sele: 100 gled.; **soodnik:** Korac (dober); **strelci:** Kert (15.), A. Mak (20.), Stojanovič (79.)

Šmihel - Št. Lenart 1:1 (0:1)

Zelo slab nastop Šmihelčanov, predvsem v 1. polčasu. Tako jim sploh ni uspelo graditi igre, prave akcije so nastale le slučajno. Malo bolje so v 1. polčasu zaigrali gostje, ki so v 20. minuti po hitrem protinapadu povedli z 1:0. Po odmoru nekoliko boljše igra domačinov, kar se je tudi kaj kmalu obstrovalo. Zohar je namreč v 72. minuti zaslužen izenačil.

ŠMihel: Leitgeb 3, H. Motschilnik 3, Janet 3, Aleksander Gros 3, Krewalder 2, Germadnik 2, Zohar 3, Andreas Gros 2 (75. Tratar 0), Lubša 2 (60. A. Lutnik 2), Ch. Gros 2, W. Motschilnik 2;

Šmihel: 100 gled.; **soodnik:** Avar (dober); **strelci:** Zohar (72.)

Železna Kapla - Maria Rojach odp.

2. RAZRED F

Dobrla vas - Rikarja vas 1:1 (0:0)

Rikarjanci so zaustavili odlično serijo Dobrolčanov, ki pred to tekmo v letošnjem prvenstvu na domačem igrišču še niso prejeli zadetka. Zadetek, ki so ga prejeli v 75. minuti, pa je bil navdve sporen, saj so bili Dobrolčani mnenja, da je bil pred zadetkom prekršek nad vratarjem Pečnikom. Vsekakor so tem golu igrali le še domačini ter v 81. minuti zaslužen izenačili. Nasprotno pa je bil derbi napet, živčen in borben. Medtem ko so pred odmorom bili v rahli terenski premoči Rikarjani, so po odmoru v glavnem napadali le še domačini.

DOBRLA VAS: Pečnik 4, Pernek 4, Kamp 3, Jörg 3, Nachbar 4, Math 4, Zunder 4, Opietnik 4, Radif 2 (20. Roger 3), Dollinger 3, Ch. Lesjak 4.

RIKARJA VAS: Kaiser 3, Truschner 4, F. Mochar 3, Gomernik 4, Pandel 3, Urch 3 (60. Schorli 4), R. Weitzer 3 (55. Oraže 0), Tazol 3, Figoutz 3 (60. Strasser 4), Tiganj 3, Kampusch 3;

Dobrla vas: 100 gled.; **soodnik:** Valentinitš (slab); **strelci:** Zunder (81.) oz. Strasser (75.); **rdeči karton:** Oraže (61.)

Globasnica - Št. Peter 7:0 (2:0)

Globašani, ki so tokrat nastopili brez Wöblba (poškodovan) in Pasterka (rdeči karton), so se ponovno predstavili z najboljši strani. Obramba je na celi tekmi dopustila gostom le eno dobro priložnost, katero pa je uničil vratar Smrečnik. Sredinski igralci pod vodstvom odličnega režiserja Hrena so se zelo trudili in bili napadalcem, predvsem Blažejju, velika pomoč, saj je ta kar petkrat zatresel nasprotno mrežo. S tem je ponovno dokazal, da je goaleador, kakršnega bi si želela marsikatera ekipa. Odličen tokrat tudi mladi Szabo, ki se je predvsem po odmoru prav „razcvetel“.

GLOBASNICA: Smrečnik 4, Mišič 4, G. Sadjak 4 (40. M. Kordesch 0), L. Kordesch 4, Tominc 4, Buchwald 4, Hren 5, Hribar 4 (70. Lipuš 0), Szabo 5, Silan 4, Blažej 5;

Globasnica: 150 gled.; **soodnik:** Bischof (povprečen); **strelci:** Blažej (13., 51., 56., 62., 78.), Silan (25.), Szabo (73.)

Žvabek - Mauterndorf 3:1 (2:0)

Žvabečani so bili celo tekmo v jasni terenski premoči ter si prigrabili številne lepe priložnosti. Predvsem Trampusch je bil tokrat pred nasprotnim golom navdve nesrečen. Zmaga domačinov pa je bila popolnoma zaslužen.

ŽVABEK: Jakob 4, Grobelnig 4, Sumper 4, Ramusch 3 (85. Pistotnik 0), A. Berchtold 3, Cebul 4, V. Berchtold 4, Trampusch 3 (80. T. Wriessnig 0), Juvan 4, Brglez 3 (60. Homer 4), Kapp 4;

Žvabek: 75 gled.; **soodnik:** Fischer (povprečen); **strelci:** Juvan (25., 68./11-m.), Brglez (40.)

NOGOMET

Šmihelčani in Kapelčani na vrhu lestvice. Tudi po 11. krogu?

Rikarjani želijo zaustaviti odlično serijo Globašarov, ki so v letošnjem prvenstvu še nepremagani.

Podliga vzhod:

Bilčovs - ASK (v nedeljo ob 14. uri) – Bilčovšani so imeli konec preteklega tedna odmor, saj je bila tekma na tujem proti Št. Andražu zaradi neprimerne vremena preložena. Spočiti in zato polni moči želijo v nedeljo premagati ASK, ki pa je bil v preteklosti vedno neprijeten nasprotnik. Prav zaradi tega bodo tokrat nastopili igralci trenerja Struggerja zelo previdno in se ne bodo spuščali v nepotrebne trde dvoboje, katere ASK po navadi išče.

1. razred D:

St. Stefan - Šmihel (v soboto ob 16. uri) – Sekcijski vodja Šmihelčanov Lojze Kužnik upa, da bo tokrat ekipa našla moč prvih jenskih tekem. „Sedaj že nekaj tekem igramo razmeroma slabo, manjka premišljena gradnja igre. V St. Stefanu se moramo stopnjevat,“ pravi Kužnik. Šmihelčani bodo nastopili v popolni postavi.

Št. Lenart - Sele (v soboto ob 15. uri) – Selani nujno potrebujejo točke, kajti bližajo se repu lestvice. Proti Št. Lenartu pa je zaradi poškodbe vprašljiv Ivan Kelih. Selani tokrat ne upajo le na tri točke,

ampak tudi na uvidevanje odgovornih pri vojaščini. Kert in R. Roblek sta namreč pri vojaki in zaradi tega pod velikim telesnim naporom. Jasno, da jima nato na tekmi manjka potrebna moč.

Železna Kapla - Labot – Tekma Kapelčanov proti Maria Rojach je bila odgovarana in preložena na konec jesenskega dela prvenstva. Tokratni nasprotnik ekipe trenerja Bošnjaka je Labot, ki na tabeli zaseda presenetljivo 7. mesto. V boju Kapelčanov za 1. mesto pa je tokrat upoštevanja vredna le zmaga.

2. razred F:

Rikarja vas - Globasnica (v soboto ob 16.30) – S strani Rikarjanov je slišati le naslednji stavek: Globašani so sicer velik favoriti, toda naj pazijo, da ne bodo doživeli velikega presenečenja. Globašani so oslabiljeni, saj sta poškodovana Wöblb in G. Sadjak.

Galicija - Dobrla vas (v nedeljo ob 16. uri) – Predsednik Dobrolčanov T. Lesjak: „Galicija je na tabeli pred nami, zato so favoriti.“

Važenberk - Žvabek – Žvabečani želijo tudi četrto tekmo zaporedoma ostati neporaženi.

PODLIGA VZHOD

1. Vetrinj	10	8	1	1	24:8	25
2. Št. Andraž	9	7	2	0	16:4	23
3. ASK	10	6	1	3	27:16	19
4. Liebenfels	10	4	1	4	13:11	16
5. DSG Borovlje	10	4	3	3	14:12	15
6. Bilčovs	9	3	4	2	16:13	13
7. Pokrče	10	4	1	5	13:14	13
8. Mostič	10	3	3	4	16:21	12
9. Welzenegg	10	3	2	5	9:13	11
10. Metlova	10	3	2	5	8:15	11
11. ATUS Borovlje	10	2	4	4	14:15	10
12. Blatograd	10	2	3	5	10:16	9
13. Klopinj	10	2	2	6	11:24	8
14. Podkrmos	10	2	1	7	8:17	7

Prihodnji krog (12./13. oktober): Blatograd - Mostič, Liebenfels - DSG Borovlje, Welzenegg - Št. Andraž, Bilčovs - ASK, Pokrče - Metlova, Klopinj - Podkrmos, A. Borovlje - Vetrinj.

1. RAZRED D

1. Šmihel	10	6	3	1	22:12	21
2. Železna Kapla	9	6	2	1	22:9	20
3. Ruda	9	5	4	0	20:9	19
4. St. Pavel	9	5	2	2	15:7	17
5. Grebijn	10	5	2	3	19:14	17
6. Frantschach	10	4	4	2	14:6	16
7. Labot	10	4	1	5	19:19	13
8. Eitweg	9	3	4	2	13:13	13
9. St. Stefan	10	2	4	4	11:12	10
10. Maria Rojach	9	2	3	4	18:25	9
11. Št. Lenart	10	2	2	6	10:20	8
12. Žitara vas	9	2	1	6	7:14	7
13. Sele	10	1	3	6	12:25	6
14. Vovbre	10	1	3	6	8:24	6

Prihodnji krog (12./13. oktober): Frantschach - Ruda, St. Stefan - Šmihel, St. Lenart - Sele, Vovbre - Žitara vas, Železna Kapla - Labot, St. Pavel - Grebijn, Eitweg - Maria Rojach.

2. RAZRED F

1. Globasnica	10	9	1	0	52:10	28
2. Reichenfels	9	7	0	2	23:13	21
3. Galicija	9	5	2	2	15:14	17
4. Rikarja vas	10	4	4	2	16:11	16
5. Žvabek	10	5	1	4	20:16	16
6. Sinča vas	9	4	2	3	19:11	14
7. Važenberk	10	4	2	4	15:14	14
8. Dobrla vas	10	3	4	3	6:10	13
9. St. Peter na V.	10	3	4	3	13:20	13
10. Preitenegg	10	3	1	6	6:12	10
11. Dješke	9	2	3	4	9:17	9
12. Tinje	10	2	3	5	11:30	9
13. Mauterndorf	10	9	4	6	10:23	4
14. Grabstajn	10	0	3	7	14:28	3

Prihodnji krog (12./13. oktober): Važenberk - Žvabek, Preitenegg - Dješke, Galicija - Dobrla v., Rikarja v. - Globasnica, Sinča vas - Grabstajn, Mauternd. - Tinje, St. Peter - Reichenfels.

ODBOJKA/DOB

Salzburg je bil tokrat še nedosegljiv za Dobljane

Vodeča ekipa iz Salzburga, ki ima v svojih vrstah same profesionalce, med drugim reprezentanta iz Amerike in Nizozemske, se je v Št. Pavlu predstavila z najboljši strani. Le v 2. nizu so prepustili Dobljanom nekaj priložnosti, katerih pa ekipa trenerja Ivartnika ni izkoristila (4 žoge za niz). Že v soboto pride v Št. Pavel podobno močna ekipa – Donaukraft, ki je doslej dobila vse tekme s 3:0. Tudi tokrat se glasi cilj Dobljanov: zmaga niza.

Dob - Salzburg 0:3 (7, 14, 11)

ZVEZNA ODBOJKARSKA LIGA

1. Salzburg	5	5	0	15:0	10
2. Dob	5	4	1	12:6	8
3. Donaukraft	3	3	0	9:0	6
4. Enns	5	3	2	9:6	6
5. Hypo	6	3	3	11:10	6
6. Sokol I	4	2	2	7:7	4
7. Innsbruck	5	1	4	4:13	2
8. Gleisdorf	4	0	4	2:12	0
9. Sokol II	5	0	5	0:15	0

Koroška premagala Tirolsko s 4:0

Kundl – Koroška amaterska reprezentanca, katere redni člani so tudi trije igralci SAK (A. Sadjak, S. Sadjak, Zankl) je v sredo na tujem premagala Tirolsko kar s 4:0. Igralci SAK so se v zadovoljstvo trenerja Mertla predstavili v odlični formi in bili stebri ekipe. Kapetan A. Sadjak: „Upam, da bosta Zankl in S. Sadjak igrala tako močno tudi v soboto proti Trgu!“

Nogomet v Sloveniji (rezultati 10. kroga prve slovenske nogometne lige):

Olimpija - Koper 3:1, Publikum - Koroitan 3:1, Mura - Primorje 1:3, HIT Gorica - Beltinci 1:0, Maribor - Rudar 2:1.

SAK
Naraščaj

Center Pliberk

Mladinci lahko že predčasno osvojijo naslov

Z jasno zmago proti Metlovi so fantje pod 10 let (trener Bernard Olip) povečali prednost na lestvici. Že danes (ob 16. uri) je na sporedu derbi proti Pliberku, kjer je upoštevanja vredna seveda le zmaga. Mladinci (U 16) pa lahko v soboto z zmago proti Važenberku predčasno osvojijo naslov prvaka v podjunjski skupini. Glavne ekipe centra so v vseh starostnih skupinah letos še neporažene ter so po šestih krogih dale že 171 golov. Prejeli pa so samo 14 zadetkov.

SAK U 14 - Tinje 6:1 (Verdel 3, Zidej 2, Babič); **Metlova U 10 - SAK III 0:8** (Aleksič 5, D. Dlopst, S. Grlic, Frantschko). Ostale tekme so bile zaradi slabega vremena odpovedane.

Tekme prihodnjega kroga: petek, 11. 10.: SAK U 10 III - Pliberk (16.00); **sobota, 12. 10.:** Važenberk U 16 - SAK (15.30), Vovbre U 14 - SAK (15.00); **nedelja, 13. 10.:** turnir U 8 v Žitari vasi (11.00), SAK U 12 III - Metlova (14.30), SAK U 12 I - ATSV Wolfsberg (15.45).

Center Celovec

SAK U 10 II - ASK II 8:0 (N. Grlic 4, Pretnar, Lausegger, Pisjak, Kropiunig).

Center Št. Primož

SAK U 10 I - Rikarja vas 14:0 (K. Klösch 4, Starmuž 4, Wicher 3, G. Rutar, M. Rutar, J. Klösch).

Kirisits: SAK je razvajan zaradi uspehov iz preteklosti!

Po 355 dneh kot trener SAK je bil Kirisits po tekmi proti St. Florianu odslovljen. Z njim se je pogovarjal Franc Sadjak.

Skoraj leto dni si bil trener članske ekipe SAK. Kakšni so bili očitki, ki ti jih je za vzrok odslovitve navedlo vodstvo SAK?

Kirisits: Natančnih vzrokov mi niso povedali. Mogoče sem z ekipo dosegel premalo točk ali podobno. Kaj vse se je dogajalo v ozadju, pa ne vem.

Ali si jezen zapustil SAK?

Nikakor. Seveda pa si že mislim svoj del. Vsekakor noben časopis ne bo slišal obračunalnih besed z moje strani.

Je bil ta postopek odgovornih SAK zate presenetljiv?

Popolnoma presenetljiv ne, saj sem že prej marsikaj slišal. Žal pa so nekateri igralci prej več vedeli o tej zadevi kakor sam. Reči pa moram, da sem od začetka sezone imel slab občutek.

Ali je težko biti trener SAK?

V moji poziciji je bilo gotovo težko, toda to sem vedel od začetka, a kljub temu sem tvegala. Žal mi vsekakor ni.

SAK II dobil derbi proti Pliberku II s 4:1

Nasproti prvim derbijem je bil tokrat gospodar na igrišču SAK. Ekipe trenerja Kreutz se je pokazala z najboljšo strani – borbeno, disciplinirano in uspešno. Sredinski igralec Roman Oraže je tokrat še posebej blestel, saj ni zadel le treh golov, ampak bil tudi pri gradnji igre odličen. Sedaj je SAK II dobil že štiri tekme zaporedoma, vsaj neporažen pa želi ostati tudi po prihodnjem krogu (na tujem proti Trgu – v nedeljo ob 14. uri). Trener Kreutz: „Upam, da bodo fantje tudi v Trgu nadaljevali z našo vedno zrelejšo igro!“

SAK II - Pliberk 4:1 (2:1)

SAK II: Wastian 5, Razdevšek 4, Waldhauser 4, Hajncič 5, M. Blajs 4, Messner 4 (75. S. Wieser 0), Sienčnik 4, R. Oraže 5, Woschitz 4 (80. Kesselbacher 0), Možina 5, Mandl 5;

Grabstani: 100 gled.; **sondik:** Krainz (povprečen); **strelci:** R. Oraže (30., 43., 55.), Mandl (65.) oz. Wriessnig (17.)

2. razred A

1. Pliberk II	11	8	1	2	34:19	25
2. SAK II	11	6	3	2	34:22	21
3. Austria II	10	6	1	3	40:19	19
4. Trg/Feldk. II	10	3	2	5	19:30	11
5. WAC II	10	2	1	7	15:38	7
6. VSV II	10	0	4	6	14:28	4

„Natančnih vzrokov mi niso povedali,“ toži Kirisits.

Ko so igralci izvedeli, da bo prišlo do zamenjave trenerja, so bili skoraj brez izjeme vsi solidarni s teboj. Toda odbor igralcev ni poslušal in je odločil samovoljno.

Da je bila večina igralcev na moji strani, sem sprejel seveda s ponosom. Toda odbor je odločil drugače in le to je merodajno.

Še beseda o odboru SAK?

Poznam le ožji del odgovornih, kakšni so vplivi širšega odbora, pa ne vem. Vsekakor sem mnenja, da pri SAK-ju govori preveč oseb. Boljše in plodovitejše je gotovo, če se govori s čim

manj jeziki, toda ti glasneje.

Kaj meniš, zakaj ekipa v tej sezoni v regionalni ne dosega zastavljenih ciljev, čeprav se je kar precej okrepila?

Dejstvo je, da SAK ni profesionalna ekipa. V II. zvezni ligi je dala vse, kolikor je bilo v njeni moči, včasih celo več. Jasno, da je bila nato telesno in tudi duševno popolnoma izčrpana, to pa čuti še danes.

Posebnost, ki te je pri SAK od začetka najbolj motila?

S tem, da sta bila ekipa in odbor SAK v preteklih letih razvajeni od uspehov, se je realnost izgubila. Resnica pa je žal drugačna.

Beseda o novem trenerju Feri?

Je zelo prizadeven in čistilakomen. Gotovo pa ni prevzel lahke naloge.

Ali je on v trenutnem položaju pravi trener za SAK?

Soditi o tem ni moja dolžnost. **Kakšna je sedaj tvoja športna prihodnost?**

8 let sem neprekinjeno delal kot trener, sedaj je čas, da malo počivam in črпам novo moč. Potem bom videl, kako naprej.

Ali bi bil kdajkoli v prihodnosti zopet pripravljen prevzeti SAK?

Zakaj ne, saj nisem jezen zapustil SAK.

REGIONALNA LIGA/PRIHODNJI KROG:

Fera pričakuje zmago tudi v Trgu

SAK – Lippusch, ki je na tekmi proti Voitsbergu manjkal zaradi rdečega kartona, bo tokrat zopet napadal, drugače pa bo ekipa nastopila več ali manj nespremenjeno. Tudi način igre SAK bo podoben kakor proti Voitsbergu: „Nasprotnika ne bomo čakali ter bomo skušali od začetka polno napadati,“ pravi trener Fera, ki je pridobil podrobne informacije o nasprotniku s strani Pliberka oz. trenerja Pollanza. Vsekakor pričakuje trener Fera drugo zmago zapovrstjo.

Trg/Feldk. - SAK (v soboto ob 15. uri)

Pliberk – Trener Pollanz je bil z zadnjimi tremi tekmami zelo zadovoljen, kar je manjkalo, je bil košček sreče. Čeprav bosta proti Esternbergu manjkala Urnik in Besič, je Pollanz optimističen: „Mogoče nam prav takrat, ko nihče ne pričakuje, uspe veliko presenečenje!“ Uspeh ali neuspeh Pliberčanov v Esternbergu pa bo zelo odvisen od razpoloženja obrambe. Vsekakor se ne obeta neodločen rezultat, kajti Esternberg je edina ekipa, ki v tej sezoni še ni remizirala.

Esternberg - Pliberk (v soboto ob 16. uri)

SAK: Vratar Preschern rešil pomembno zmago

Kako močan je bil nasprotnik iz Voitsberga, dokazuje dejstvo, da je ekipa iz Stajerske jasno dobila zadnje štiri tekme in niti zadetka ni prejela. Temu primeren je bil njen nastop tudi v Celovcu pri SAK zelo dopadljiv, le proti vratarju Preschernu niso vedeli recepta. Preschern ni ubranil le 11-metrovke (44.), ampak pa tudi številne druge nevarne strele. Tako je na primer v 37. minuti pokazal izreden refleksi, ko je zelo močan in natančen strel Voitsberžana iz 18. metrov silovito ubranil. Bil je nedvomno junak tekme in oče zmage. Za zmagoviti gol SAK pa je tokrat poskrbel libero Hrstič, ki je bil uspešen iz 11-metrovke (po prekršku nad Grujičem).

SAK - Voitsberg 2:0 (0:0)

SAK: Preschern 6, Hrstič 4, Zankl 3, A. Sadjak 4, Krivitz 4 (76. Šmid 0), Wuntschek 3 (46. M. Sadjak 3), Škerjanec 3, Eberhard 2, Ziehaus 4, G. Hober 2 (63. Omerovič 0), Grujič 4;

Celovski stadion: 300 gled.; **sondik:** Hütter (dobro); **strelci:** Hrstič (28./11-m.)

Škoda, tokrat bi si Pliberk res zaslužil zmago

V ospredju tekme je bil sodnik Leidlmayr, ki s svojimi pristranskimi odločitvami ni razburil le igralce, ampak predvsem gledalce. Tako je po tekmi pri odhodu potreboval celo pomoč žandarmerije. Tekma sama je bila zelo borbeno in napeta, pri čemer so domačini popolnoma zaspali prve minute. Tako so gostje že po petih minutah vodili z 2:0. Okoli 15. minute se je ekipa trenerja Pollanza končno ujele ter zaigrala dopadljiv nogomet. Po odmoru pa so Pliberčani z napadalno igro tako rekoč prisilili izenačenje ter imeli celo zmagoviti gol pred očmi, toda Pleschgatternik ni izkoristil 11-metrovke (86.).

Pliberk - Leibnitz 2:2 (1:2)

PLIBERK: Matschek 3, Pollanz 4, Skorianz 3 (70. Habernig 0), Pleschgatternik 4, Skof 4, Höller 3 (74. D. Wriessnig 0), Besič 3, Urnik 5, Slamang 4, Lisič 3, Miklau 4;

Pliberk: 300 gled.; **sondik:** Leidlmayr (zelo slab); **strelci:** Lisič (40.), Besič (81.) oz. Cerkc (4., 5.)

Ključ ocen: 0 brez ocene, ker prekratko na igrišču, 1 je popolnoma razočaral, 2 slab, 3 povprečen, 4 dober, 5 zelo dober, 6 izreden nastop ter zrel za višje naloge.

REGIONALNA LIGA

1. WAC	9	7	1	1	26:6	22
2. Wels	9	6	2	1	19:8	20
3. Voitsberg	8	5	1	2	18:7	16
4. Leibnitz	9	4	3	2	13:10	15
5. SAK	9	4	2	3	10:11	14
6. Gratkorn	8	4	1	3	9:14	13
7. Esternberg	9	4	0	5	16:15	12
8. Rohrbach/B.	8	2	3	3	10:14	9
9. Trg/Feldk.	9	1	5	3	8:10	8
10. VSV	8	2	2	4	8:15	8
11. Pöllau	9	1	4	4	14:16	7
12. Austria	9	1	4	4	10:13	7
13. St. Florian	8	1	4	3	2:10	7
14. Pliberk	8	1	2	5	6:20	5

■ **Rezultati 9. kroga:** SAK - Voitsberg 1:0 (1:0), Pliberk - Leibnitz 2:2 (1:2), Pöllau - Esternberg 1:4 (0:1), Wels - WAC 1:1 (1:0), VSV - Austria 2:2 (0:1), St. Florian - Trg/Feldkirchen 1:1 (1:0), Rohrbach/Berg - Gratkorn 1:1 (1:1).

■ **Prihodnji krog:** WAC - Voitsberg, Austria - Rohrbach/B, Leibnitz - St. Florian, Trg/Feldk. SAK, Esternberg - Pliberk, Gratkorn - Pöllau, Wels - VSV.

PETEK, 11. oktobra
18.10–19.00
Kulturna obzorja.

SOBOTA, 12. oktobra
18.00–19.00
„Od pesmi do pesmi –
od srca do srca.“

NEDELJA, 13. oktobra
6.08–7.00 Dobro jutro,
Koroška – Guten
Morgen, Kärnten.
Duhovna misel
(Hanzi Rosenzopf)
18.00–18.30 6 x 6
Domače uspešnice.

PONED., 14. oktobra
18.10–19.00
Kratek stik.

TOREK, 15. oktobra
18.10–19.00
Otroška oddaja.

SREDA, 16. oktobra
18.10–19.00 Predstavili
bomo pesmi s festivala
narečnih popevk 96.
21.04–22.00
Primorski obzornik.

ČETRTEK, 17. oktobra
18.10–19.00
Rož – Podjuna – Zila.

DOBER DAN,

KOROŠKA
ORF2

NEDELJA,
13. oktobra '96, 13.30

PONEDELJEK, 14. oktobra 1996

ORF 2, ob 2.25

TV SLOVENIJA 1, ob 16.20

- Spomin dežele: dragocenosti deželnega arhiva v novem, sodobnem poslopu
- Prenovljeno župnišče Pliberk – hiša/kraj srečanja za vse
- Konjereja – nekoč za marsikoga najpomembnejši vir dohodka: kmetje na Zili zavezani tradiciji danes kljubujejo izzi-
vom
- Praznično jesensko opravilo: v Glinjah so mlatiči „Lakoto ubijali“
- Kaplčani predstavljajo svojo kulturno dejavnost in občino na turističnem sejmu „Gost tur“ v Mariboru
- Koroški nogometni dvoboj v regionalni ligi
SV Feldkirchen : SAK

Petek, 11. oktober**CELOVEC**

„Slovanska mitologija in slovensko bajeslovje“
Referent: dr. Nikolai Mikhailov (prof. na Inštitutu za ruski jezik in literaturo na univerzi v Pizi)
Kraj: v Pastoralnem centru v Celovcu, 10.-Oktober-Str. 25
Čas: ob 15. uri
Prireditelj: Slovenski narodopisni inštitut „Urban Jarnik“

DUNAJ

Predstavitve filma v okviru spoznavalnega večera „Ledena doba/Eiszeit“ (Nine Sajko) in „Bo bilo/Es wrid gewesen sein“ (Andrine Mračnikar) – Film mladje KDZ
Kraj: v klubskih prostorih KSSSD, Mondscheingasse 11, Dunaj
Čas: ob 20. uri
Prireditelja: KSSSD

Sobota, 12. oktober**DOBRLA VAS**

Kmečki praznik s trgom
Kraj: parkirišče Zadruga-market v Dobrli vasi
Čas: od 9. do 15. ure
kmečki trg s kvalitetnimi kmečkimi izdelki, domača glasba, brezplačni servis motornih žag
Prireditelja: Kmečka izobraževalna skupnost in Zadruga-Market Dobrla vas

ŠT. JANŽ

Vabljenih na dva kratka filma „Eiszeit/Ledena doba“ – kratek film Nine Sajko (8 min.), „Bo bilo/Es wird gewesen sein“ – kratek film po zgodbi Andrine Mračnikar (17 min.)
Kraj: k&k center v Št. Janžu
Čas: ob 20. uri
Prireditelj: SPD Št. Janž

Nedelja, 13. oktober**CELOVEC**

Božja služba ob začetku delovnega leta 1996/97
Pridiga: dr. Jože Marketz, vodja Dušnopastirskega urada krške škofije v Celovcu pod temo „Pota odrešenja“
Kraj: v mestni cerkvi Št. Egid v Celovcu
Čas: ob 18. uri
Po božji službi Vas vabimo ob 19. uri na orgelske improvizacije „Credo“ z organizacijo Primožem Ramovšem in Maksom Strmčnikom
Prireditelji: Referat za izobraževanje, Katoliško akademsko združenje, Katoliška visokošolska zveza

LOČE

Orgelski koncert – Ana Elizabeta Kržan-Filipič
Kraj: farna cerkev v Ločah
Čas: ob 20. uri
Prireditelja: KKZ in farna Loče

Četrtek, 17. oktober**GRADEC/GRAZ**

Sv. maša za slovenske študente
Kraj: v kapeli od Katholische Hochschulgemeinde (KHG) v Leechgasse 24
Čas: ob 19.30
Celebrial bo dr. Pep Marketz, vodja Dušnopastirskega urada v Celovcu. Vsi ste pristrčno vabljeni na slovesno mašo in na agapo, ki bo po maši v Klubu Vabi: Klub slovenskih študentk-študentov (KSSŠG) v Gradcu

Petek, 18. oktober**CELOVEC**

10 let „Pri Joklnu“
Koncert Barbare Stromberger in literarno branje Janija Oswaldla
Pijače in jedi „jokl meni“ iz davnih časov
Kraj: pri Joklnu
Čas: od 12. ure naprej
Prireditelja: Kulturno društvo pri Joklnu

Sobota, 19. oktober**ŠKOCIJAN**

Slavnostna prireditve ob 90-letnici slovenskega prosvetnega društva „Vinko Poljanec“ v Škocijanu pod geslom „v Škocijanu je petje doma“
Kraj: v kulturnem domu Kassl v Škocijanu
Čas: ob 19.30
Sodelujejo: Otroški zbor Škocijan, dekleški zbor „Nomos“, MPZ „Solidarnost“ iz Kamnika, MePz „Danica“ iz Št. Primoža, MPZ „Vinko Poljanec“
Prireditelj: SPD „Vinko Poljanec v Škocijanu

Nedelja, 20. oktober**KOTMARA VAS**

„Dve nevesti“ – veseloigra v treh dejanjih
Kraj: v farni dvorani v Kotmari vasi
Čas: ob 14.30
Gostuje gledališka skupina KUD „Planika“, Vojsko
Prireditelj: SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi

RAZNO**BELJAK**

Beljaški sejem od 17. do 21. oktobra
Predstavitve knjige „Slowenen“ bivšega ministra Staneta Staniča
Čas: nedelja, 20. oktobra, ob 19. uri
Kraj: Kongresni center v Beljaku
Nastopa: kvartet godal „Rožmarin“ iz Ljubljane, Domača zakuska
Prireditelji: generalni konzulat republike Slovenije,

KMEČKI PLES

BAUERNBALL

Z ANSAMBLUM

LOJZETA
SLAKA

SOBOTA / SAMSTAG

26. 10. '96, 20.00

ŠOŠTAR

GLOBASNICA / GLOBASNITZ

SJK
Lista 4die ehrliche
Alternative

Edina verodostojna

alternativa za naše kmetice in kmete

17. NOVEMBRA - LISTA 4

RAZSTAVE**ROŽEK****GENERACIJA 82****Umetniki iz Slovenije**

Mitja Berce, Rajko Čuber, Igor Fistrich, Cveto Maršič, Samo Perpar, Zmago Posega, Ivo Prancič, Zmago Rus, Vlado Stjepič, Jože Šubic, Konrad Topolovec, Klavdij Tutta, Boris Zaplatil
Odprto do 13. oktobra 1996, od srede do nedelje od 15. do 18. ure

BEGUNJE**Otvoritev razstave del Likovne delavnice „Misel in korenine 95“**

Slikarji, udeleženci kolonije: Klavdij Pavlič, Lado Pengov, Sašo Spaseno Koprivec, Silvo Teršek.
Razstavo bo otvorila Tatjana Pregl Kobe.
Otvoritev razstave bo v petek, 11. oktobra 1996, ob 18. uri v Galeriji Avsenik v Begunjah na Gorenjskem.
Razstava bo odprta do 6. novembra 1996.

GLOBASNICA

Koncert s solisti in orkestrom Mešanega pevskega zbora KUD „Loka“ iz Škofje Loke
Kraj: v farni cerkvi
Čas: ob 19.00
Prireditelj: SKD Globasnica

Torek, 22. oktober**ŠT. JANŽ**

„Zdravilna zelišča za tvoje zdravje“ – predava specialist za zelišča župnik Weidinger
Kraj: k&k-center v Št. Janžu
Čas: ob 19.00
Prireditelj: k&k in SPZ

Sobota, 9. november**OBIRSKO**

„Martinovanje“ s kulturnim programom (ponovitev koncertnega potovanja po Argentini)
Nastopajo: „Kvartet bratov Smrtnik“, „Kvintet Smrtnik“ in „Trio Korenika“
Kraj: v gostilni Kovač Čas: ob 20. uri
Za ples igra ansambel „Rosa“
Prireditelja: EL Železna Kapla in SJK

S pomočjo pletenja venecv najti pot k sebi – tečaj z ročnim delom

Judith Sticker-Wedenig
Prinesite s seboj: vrtnarske škarje, bršljane, jagodičje
Omejeno število udeležencev: 20. Prispevek: 150,-
Čas: torek, 22. oktobra 1996, od 17. do 21. ure

Škotska – doživljaja s kolesom (mag. Erich Auer) dia-predavanje
Čas: torek, 29. oktobra 1996, ob 19.30

DOM V TINJAH

v četrtek, 10. oktobra, od 19. do 22. ure in v soboto, 12. oktobra, od 9. do 12. in 14. do 17. ure

Schüßlerjeve soli
Predavatelj: Thomas Feichtinger

od petka, 11. oktobra, od 18. ure do nedelje, 13. oktobra, do 17. ure

Slikanje akvarelov za začetnike in napredujoče
Voditelj: dipl. inž. Andrej Dolinar

v petek, 11. oktobra, ob 19. uri in v soboto, 12. oktobra, od 15. do 18. ure

Tečaj za biokozmetično nego naše kože
Voditeljica: Marija Dolinar

v petek, 11. oktobra, ob 19. uri
Internet – izziv in možnost za kroške Slovence

Predavata: Hanzi in Franci Tomazič

v petek, 11. oktobra, ob 19.30
Informativni večer: Schüßlerjeve soli

Predavatelj: Thomas Feichtinger

v petek, 11. oktobra, ob 19.30

Serija predavanj: Karantani – Ostarrichi Etruščani, Veneti in drugi Pro-

toslovinci
Predavatelj: univ. doc. dr. Peter Štih

v petek, 11. oktobra, ob 19.30
Predavanje: uvod v moderno slikarstvo

Predavatelj: dipl. inž. Andrej Dolinar

v soboto, 12. oktobra, ob 19.30
Predavanje: Uvod nauk o barvah in harmoniji barv
Predavatelj: dipl. inž. Andrej Dolinar

v soboto, 12. oktobra, od 8. do 18. ure

Odkrivati sv. pismo: Uvod v evangelij po Marku
Voditelja: Gabi Ambrusch in mag. Klaus Einspieler

v torek, 15. oktobra, ob 19.30
Pogovor o jezikovnih tečajih za angleščino – vsebina in termini
Voditeljica: mag. Katarina Zablatnik

v torek, 15. oktobra, ob 19.30
Forum za zdravstvena vprašanja: Narkomanija – zasvojen z drogami
Predavatelj: dr. Andreas Schuh

v sredo, 16. oktobra, od 19.30 do 21. ure

Samoobramba za žene
(10 učnih enot á 1,5 ur)
Voditelj: Peter Stietka-Ogris

OGLASI

Z avtobusom v
MEDJUGORJE
od 25. do 27. oktobra '96

Prijave sprejema:
potovalno podjetje JUWAN
Apače 32, 9132 Galicija
tel.: 0 42 21 / 20 24 ali 24 25

Cena:
(vključno prenočitev in zajtrk)
ATS 1.600,-

Prijave sprejemamo
do 21. oktobra 1996

Z veseljem Vam sporočam,
da bom odprl

1. oktobra 1996
ŽIVINOZDRAVNIŠKO
ORDINACIJO V ŽVABEKU
Mag. Richard Grilc
Tel. 0 43 56 / 31 07 ali
0663 / 84 24 63

ČAS ORDINACIJE:
za živino: vsak dan po predhodnem telefonskem dogovoru
za male hišne živali:
po-so, 13.00–14.30 oz. po predhodnem telefonskem dogovoru.

PRODRAM stanovanje v Piranu
– 55 m² z balkonom
(v 1. nadstropju)
– pogled na morje
– 50 metrov od morja
– cena po dogovoru
tel. 00386 66/746623

KPD Šmihel vabi na igro

PALČEK PISKALČEK

v nedeljo, 20. oktobra 1996, ob 11. uri, v farni dvorani v Šmihelu

režija: Rado Mužan, **scena:** Marina Bačar, **kostumi:** Lenka Weiss,
glasba: Hanzi Kežar, **tehnika:** Daniel Užnik, **izdelava scene:** Peter Moschitz,
vodji skupine: Andrea Gabriel in Anja Šlemic

Gostuje: Otroška gledališka skupina iz Št. Janža v Rožu

IGRAJO: Palček Piskalček: Luka Weiss, **Polček:** Stefan Valentin, **Veverica I:** Sonja Walser, **Veverica II:** Gloria Nadrag, **Čuk:** Nadja Wieser, **Rogač:** Desirée Žnidar, **Lisica:** Ana Stefaner, **Medved:** Michael Jenko, **Zajčki:** Jani in Miro Müller, **Volk:** Marko Weiss, **Ježek:** Alena Wieser

Franc Wieser premagal Martinza

Boks – V Vetrinju je Franc Wieser presenetljivo jasno premagal Dunajčana Martinza po točkah (3:0). Sedaj velja vsa njegova zbranost avstrijskem prvenstvu.

Sicer je bila načrtovana primerjalna tekma med BC Herkulesom in ekipo iz Slovaške, ker pa gostje niso prejeli odhodnega dovoljenja, jih je nadomestil dunajski klub Schwarz-Weiß. Primerjalna tekma, ki je bila v Vetrinju, je prikazala nekaj zelo zanimivih in napetih dvobojev, pri čemer so se tokrat predvsem izkazali Korošci, saj so dobili dvoboj z 9:5. Franc Wieser je tokrat nastopil v teški kategoriji (od 81 do 91 kg) ter v „glavnem boju“ po petih krogih premagal Dunajčana Martinza jasno po točkah (3:0). Wieser je bil s svojim nastopom zelo zadovoljen, saj je premagal nasprotnika, ki sodi v avstrijski vrh. Prav zaradi tega sedaj optimistično gleda na avstrijsko prvenstvo, ki bo 8. in

„Želim postati avstrijski prvak v teški kategoriji,“ pravi F. Wieser, ki bo v začetku novembra nastopil na avstrijskem prvenstvu v St. Pöltnu.

9. novembra v St. Pöltnu. „Želim postati avstrijski prvak,“ pravi Wieser, ki se bo tokrat še posebej zbrano pripravljal na ta višek v tem letu. Nastopil bo v teški kategoriji.

Kako težko bo uresničiti njegov namen, izpove dejstvo, da bo na letošnjem avstrijskem prvenstvu v vsaki od desetih kategorij nastopilo najboljših osem boksarjev v državi.

ŠAH

Uspešen štart za prvi ekipi SŠZ in SŠK

Prvi ekipi Slovenske športne zveze/Carimpex in SŠK „Obir“ sta odlično pričeli letošnjo šahovsko sezono v 1. razredu vzhod. SŠZ I je v gosteh prepričljivo premagala prvo moštvo iz Št. Vida s 5:3, z istim rezultatom pa so premagali Kapelčani prvo ekipo iz Trga. Posebnost obeh srečanj je bilo dejstvo, da v obeh moštvih ni bilo igralca in igralk, ki bi izgubil oz. izgubila partijo.

Pri SŠZ I sta polno točkovala Arnold Hattenberger in dr. Joži Amrusch, pri SŠZ „Obir“ pa legionarja Dušan Jokovič in Mirsad Besič.

Manj uspešen je bil štart obeh drugih ekip: SŠZ/Posojilnica II je v gosteh podlegla Trgu/St. Nikolaju z 2:3, Kapelčani pa v Celovcu Zugzwangu z 1,5:3:5.

IMPRESUM

Kraj srečanja in domačnosti

Preurejena obednica v Slomškovem domu v Mohorjevi je postala kraj srečanja, družabnosti in domačnosti sredi Celovca. Izvrstna kuhinja streže dijakom Mohorjeve šole, vrtcu „Naš otrok“ in vsem prijateljem in znancem, ki v vedno večjem številu zahajajo v Mohorjevo na telesno okrepčilo.

V Mohorjevi obednici, ki je odprta od ponedeljka do petka tudi v popoldanskih urah, se vrstijo razni diskusijski krožki, skupinska in delovna srečanja, poseben koticček pa je namenjen obiskovalcem, ki želijo ob pijači ali sladici malo posedeti ali počakati na naslednji opravki.

Okusna hrana, prijazna postrežba, prijetno in domače vzdušje zagotavljajo, da boste v Mohorjevi vedno srečali dobre prijatelje in znance.

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Zadnji petek sem šel soobhajati 50-letnico slovenskih oddaj celovškega radia. Pričakoval sem si kaj veselega. Toda po pesmih so-deč, katere so tam peli (vsi so lepo zapeli), nisem bil na kaki zlati proslavi, temveč na pogrebščini, kakor da bi bil že konec konca.

„ORF KÄRNTEN SLOVEN“ je nova znamka SLOVEN-skega oddelka. So li kakemu SLOVEN-cu ali kaki SLOVEN-ki kaj odsekali? So morda po novi modi postali internacionalni in so si šli sposojati iz angleščine? Tam pa SLOVEN pomeni nekaj tako nemarnega, da tega rajši sploh ne pravim.

Kaj te trenutno najbolj vznemirja?

Vreme, ker mi sije pre-malo sončnih žarkov.

Kako bi se opisal sle-pemu?

Najprej bi se mu pred-stavil z imenom, nato pa bi mu dal možnost, da me otiplje

... in kako v kontakt-nem oglasu?

Agilen, rahločuten in pripravljen za skoraj vsa-ko neumnost.

Osebna slabost?

Da hitro pozabim.

Osebna krepost?

Je tudi ta, da hitro pozabim.

Po poklicu si krupje v igralnici in zaradi tega kovač sreče in seveda tudi nesreče. Ali igralci v igralnici lahko srečo tudi izsilijo? Samo z orožjem.

Kakšne posebne zmo-gljivosti so pogoj za poklic vzornega krupjeja?

Dobri živci, hitro doje-manje in predvsem zmož-nost življenja v igralca.

Ko zavrtiš ruleto in nato vanjo vržeš kro-glo, ali že vnaprej veš, na kateri številki se bo zaustavila krogla?

Če bi to vedel ali znal, bi bil že lastnik igralnice in sedaj verjetno na dopu-stu na kakem samotnem otoku.

Katere številke pa so najpogostejše, ko ti vrtiš ruleto?

37 in 38.

Ali čuti krupje usmi-ljenje do redno iz-gublajočih?

Je vprašanje osebnosti, vsekakor pa je vsak svoje sreče kovač.

Ali je poznan sistem pri ruletu, s katerim je zagotovljen 100-od-stoten uspeh?

Ne.

In 99-odstoten?

Tudi ne.

Ali je krupje pra-vičen?

Nasplošno že. Pred-vsem v spornih položajih kaže mnogo dobrega občutka in objektivnosti.

NENAVADNI

POGOVOR

Ime: Christian Zankl
Poklic: krupje, študent znanstvene poli-tike
Starost: 29 let
Doma: v Celovcu

Iščeš srečo kot igralec tudi ti v igralnici?

Pregovor pravi „Kdor je deležen sreče v igri, ima smolo v ljubezni“. Zato ne iščem sreče v kazino, ampak v ljubezni.

Kako ocenjuje študent znanstvene poli-tike trenutni politični razvoj v Avstriji?

Se vrti kakor centrifuga in brž ko bo dospela do najšibkejšega mesta, bo izbruhnila.

Kaj bi najprej spre-menil, če bi bil držav-ni kancler?

Poslal bi vse politike v šolo, kjer bi se naj izobraževali v predmetu „Politika brez humorja je kakor rokodelca brez orodja“.

Študente zelo priza-deva varčevalni pa-keč. So okrepi upra-vičeni?

Ne, ker izobraževanje mladine je investicija v prihodnost.

Kaj meniš, kdaj so bili na Koroškem tako imenovani zlati časi?

Preden so prišli na Koroško Bavarci. (Op. ur.: Približno sredi 8. sto-letja)

Katere avstrijske poli-tike najbolj občudu-ješ?

Casperja Einema, Heide Schmid in Kurta Krenna.

Nisi le kovač sreče in poznavalec politike, ampak tudi muzike. Katero muziko oz. skupino najraje poslušas?

Odvisno je od razpo-loženja. Največkrat glas-bo Erica Claptona, Santane, Uda Jürgensa, Hei-na, Avsenikov, Elvisa, ...

Živi Elvis?

Prejšnji teden sem bil z njim na kavo...

Katera je tvoja naj-ljubša barva?

Rumena.

Kaj povezuješ z njo?

Življenje, poletje, smeh.

Predstavljaš si, da te ponoči zbudi vila in ti ponudi eno samo že-ljo. Kaj bi si želel?

Goste brez zadaha iz ust.

Hvala za pogovor!

F. S.